

RADOM

NIESTACJONARNE STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

**SIATKA PRZEDMIOTOWA DLA II I III ROKU ZAOCZNYCH STUDIÓW ZAWODOWYCH
NA KIERUNKU FILOLOGIA POLSKA W ROKU AKADEMICKIM 2005-2006
ZE SPECJALIZACJĄ NAUCZYCIELSKĄ**

LP.	PRZEDMIOT	EGZAMIN PO SEME- STRZE	ROK II				ROK III				GODZIN OGÓŁEM
			SEM. 3		SEM. 4		SEM. 5		SEM. 6		
			W	KW	W	KW	W	KW	W	KW	
1.	Język obcy*			45		45		30			120
2.	Język łaciński			10		10					20
3.	Historia filozofii								30		30
4.	Historia Polski		20								20
5.	Edukacja infor- matyczna					30					30
6.	Przedmiot do wyboru						30				30
7.	Wiedza o kulturze						30				30
8.	Literatura po- wszechna		10		10		10		10		40
9.	Poetyka	5		20		20		20			60
10.	Analiza dzieła literackiego					10					10
11.	Wiedza o komunikacji językowej	4	15	15	15	15					60
12.	Stylistyka			15		15					30
13.	Historia literatury polskiej do roku 1939	3, 5	10	30	10	20	20	20			110
14.	Literatura współ- czesna	6							20	30	50
15.	Gramatyka współczesnego języka polskiego	3	10	20							30
16.	Gramatyka histo- ryczna z elemen- tami dialektologii i scs	5			20	10	10	20			60
17.	Literatura dla dzieci i młodzie- ży							20			20
18.	Antropologia kultury								15		15
19.	Seminarium dy- plomowe	6				10		10		10	30
Razem			65	155	55	185	100	120	75	45	795

* Studenci rozpoczynający studia na roku III zaliczają język obcy w wymiarze 120 godzin (60 godzin KW w semestrze 5 i 60 godzin KW w semestrze 6).

Studenci filologii polskiej, studiujący w roku akademickim 2005/2006 na roku drugim, zrealizowali już na pierwszym roku studiów 330 godzin dydaktycznych. Natomiast studenci III roku zrealizowali dotychczas 670 godzin dydaktycznych.

SPECJALIZACJA NAUCZYCIELSKA

NAZWA PRZEDMIOTU	EGZAMIN PO SEMESTRZE	LICZBA GODZIN				ROK	SEMESTR
		W	KW	LB	R		
Psychologia	2	60			60	I	1, 2
Pedagogika	4	30	60		90	I, II	2, 3, 4
Metodyka nauczania literatury i języka polskiego	6	30	90		120	II, III	3, 4, 5, 6
Emisja głosu			30		30	III	5
Razem						300	

Studenta ponadto obowiązuje zaliczenie konwersatorium z *Technologii informacyjnej* w wymiarze 30 godzin (rok I, semestr 2), 30 (15 + 15) godzin konwersatorium z zakresu: *Sprawności językowej* (15 godz.) i *Analizy tekstu* (15 godz.) – (rok I, semestr 1, 2), a także zaliczenie 10-tygodniowej praktyki pedagogicznej: 2-tygodniowej praktyki ogólnopedagogicznej-asystenckiej na roku I, 4-tygodniowej praktyki nauczycielskiej w szkole podstawowej (rok II), 4-tygodniowej praktyki nauczycielskiej w szkole ponadpodstawowej (rok III).

Przedmiot *Emisja głosu* obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2004/2005.

Studenci już od pierwszego roku studiów realizują przewidziane w siatce przedmioty specjalizacyjne.

ROK II

Nazwa przedmiotu: HISTORIA POLSKI

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 3 (20 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Sławomir Baczewski

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów filologii polskiej z zarysem dziejów państwa, kultury i gospodarki narodu polskiego. Student zapoznaje się (i powtarza) z wiadomościami na temat historii społecznej, kulturalnej i politycznej Polaków. Studenci potrafią dostrzegać historyczne uwarunkowania kultury, a szczególnie literatury polskiej, umieją dostrzec je w poszczególnych utworach literackich.

Treści merytoryczne przedmiotu: Historia Polski od czasów starożytnych po dzień dzisiejszy: Słowianie w Europie wczesnego średniowiecza; geneza państwa i narodu polskiego; monarchia wczesnopiastowska; ustrój i kultura Polski w latach do 1138; rozbitcie dzielnicowe i jego skutki dla rozwoju kultury i państwowości polskiej; monarchia Henryków śląskich; próby zjednoczenia państwa w II połowie XIII wieku; monarchia późnopiastowska – kształtowanie się monarchii stanowej w Polsce; rządy Andegaweńskie w Polsce i początki przywilejów szlacheckich; polska „jesień średniowiecza”; Unia polsko-litewska oraz jej skutki; powstanie i rozwój demokracji szlacheckiej (do 1505); Konflikty zbrojne wieku XV; Polska „Złotego Wieku”; ruch egzekucyjny: rozkwit, upadek, relikty; kultura XVI wieku: reformacja i humanizm w Polsce – konfederacja warszawska i unia brzeska; powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów: charakterystyka nowego państwa; konflikty zbrojne epoki „królów elekcyjnych”: polityka bałtycka Rzeczypospolitej w II połowie XVI i XVII wieku; kultura doby kontrreformacji; problem ekspansji wschodniej Rzeczypospolitej (do 1667); kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku – oblicze gospodarcze, społeczne i polityczne; sarmatyzm; Rzeczypospolita wobec ekspansji tureckiej; epoka Wettinów w Rzeczypospolitej – Litwa i Korona wobec wojny północnej; kultura czasów saskich i przełom oświeceniowy lat 40-tych XVIII wieku; Oświecenie w Polsce: Rosja i Polska w II połowie XVIII wieku; reformy polityczne Sejmu Wielkiego, konstytucja majowa i jej upadek; rozbiory Rzeczypospolitej; ziemie polskie w dobie napoleońskiej: Księstwo Warszawskie; sprawa polska na kongresie wiedeńskim: Królestwo Kongresowe: ustrój, kultura, gospodarka w dobie konstytucyjnej; działalność księcia Czartoryskiego w zaborze rosyjskim; geneza przebieg i skutki wojny polsko-rosyjskiej 1830-1831; romantyzm w Polsce i Wielka Emigracja – narodziny nacjonalizmu; społeczeństwo polskie w I połowie XIX wieku; powstanie krakowskie i rabacja; ziemie polskie wobec Wiosny Ludów; Aleksander Wielkopolski i jego działalność w Królestwie Polskim; powstanie styczniowe i jego następstwa; Galicja w dobie konstytucyjnej; kształtowanie się nowoczesnych partii politycznych na ziemiach polskich: socjaliści, endecja, ruchy ludowe i chrześcijańsko-społeczne; odrodzenie narodowe polskie w Prusach; przemiany społeczne na ziemiach polskich w II połowie XIX wieku: rewolucja przemysłowa, uwłaszczenie chłopów, urbanizacja; kultura umysłowa Polski po powstaniu styczniowym; walka o szkolnictwo i język w zaborze pruskim i rosyjskim do I wojny światowej; rewolucja 1905 w Cesarstwie Rosyjskim; Polacy w I wojnie światowej; sprawa polska podczas I wojny światowej; odrodzenie państwa polskiego i walka o jego kształt terytorialny; wojna polsko-bolszewicka; II Rzeczypospolita w dobie demokracji parlamentarnej; zamach stanu 1926 i rządy autorytarne w Polsce; Polska wobec wielkiego kryzysu lat 30-tych i faszyzmu; kultura, gospodarka i oświata II Rzeczypospolitej; problemy narodowościowe II Rzeczypospolitej; Polska i Polacy w II wojnie światowej: martyrologia narodu polskiego i holocaust; Teheran – Jafta – Poczdam: nowy ład europejski i powstanie Związku Patriotów Polskich: komunizacja Polski; Polska lat 1944-1949; powstanie PRL; stalinizm w Polsce; polski październik; epoka Gomółki i wydarzenia marcowe; kultura i gospodarka polska do lat 70-tych; polityka partii komunistycznej w latach 70-tych – powstanie i rozwój antykomunistycznego ruchu oporu; rola Kościoła w powojennej Polsce – Jan Paweł II; modernizacja lat 70-tych; „Solidarność”, stan wojenny i schyłek „realnego socjalizmu”; upadek komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej – obrady okrągłego stołu i „jesień narodów”; kultura i gospodarka Polska lat 80 i 90; ukształtowanie się instytucji parlamentarnych w III Rzeczypospolitej; Polska na

przełomie tysiącleci. Szczegółowość materiału jest ograniczona ze względu na mniejszą liczbę godzin niż na studiach zaocznych, zakres bez zmian.

Spis zalecanych lektur: Bardach J., Leśnodorski B., Pietrzak W., *Historia ustroju i prawa polskiego*, Warszawa 1996; Bogucka M., *Dzieje kultury polskiej do 1918 roku*, Wrocław 1987; Brückner A., *Dzieje kultury polskiej*, t. 1-4; dowolne wydanie (np. Wrocław 1958); Czubiński A., Topolski J., *Historia Polski*, Wrocław 1989; Grodecki R., Zahorowski S., *Historia Polski średniowiecznej*, Kraków 1995; *Historia Polski*, pod red. H. Łowmiańskiego i in., t. 1-4, Warszawa 1958-1984; Kieniewicz S., *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997; Konopczyński W., *Dzieje Polski nowożytnej*, Warszawa 1995; Konopczyński W., *Liberum veto*, Kraków 2002; Kukiel M., *Dzieje Polski porzoborowej (1795-1921)*; *Polska: losy państwa i narodu*, pod red. H. Samsonowicza, J. Tazbira, T. Łepkowskiego, T. Nałęcz, Warszawa 1995; Roszkowski W. (A. Albert), *Historia Polski 1914-1993*, Warszawa 1994 i n. wydania; Samsonowicz H., *Historia Polski do roku 1795*, Warszawa 1984; Suchodolski B., *Dzieje kultury polskiej*, Warszawa 1986; Topolski J., *Polska w czasach nowożytnych: od środkowoeuropejskiej potęgi do utraty niepodległości (1501-1795)*, Poznań 1994.

Metody nauczania: podająca

Metody oceny: zaliczenie na podstawie frekwencji

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: EDUKACJA INFORMATYCZNA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (30 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: mgr Radosław Guz

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Głównym celem nauczania jest zdobycie przez studentów podstaw posługiwania się pojęciami (terminologią), środkami (sprzętem), narzędziami (oprogramowaniem) i metodami technologii informacyjnych (TI); opanowanie umiejętności wykorzystania TI jako składnika warsztatu pracy nauczyciela; rozumienie roli i wykorzystanie TI w dziedzinie nauczanej przez nauczyciela; wykorzystywanie TI jako medium dydaktycznego, odpowiednio do nauczanej dziedziny i etapu kształcenia – planowanie i projektowanie środowiska kształcenia, ewaluacja korzyści i ocenianie osiągnięć uczniów; aspekty humanistyczne, etyczno-prawne i społeczne, związane z dostępem do technologii informacyjnej i w korzystaniu z tej technologii na poziomie studiów wyższych.

Treści merytoryczne przedmiotu: Studenci specjalizacji nauczycielskiej opanowują treści merytoryczne na podstawie zaleceń Rady ds. Edukacji Informatycznej i Medialnej. Nauczyciel zna podstawy działania komputera i potrafi z niego korzystać wraz z jego wyposażeniem peryferyjnym, medialnym i sieciowym w posługiwaniu się informacją. Ocenia odpowiedniość konfiguracji systemu komputerowego do wykonywanych zadań, potrafi go rozbudować o niezbędne elementy sprzętowe i oprogramowania, dba o bezpieczeństwo i higienę pracy oraz radzi sobie z prostymi usterkami systemu; nauczyciel wzbogaca możliwości swojego warsztatu pracy dydaktycznej przez wykorzystanie TI w: opracowywaniu informacji w różnych postaciach, komunikowaniu się i współpracy z innymi nauczycielami, rozwiązywaniu problemów oraz prowadzeniu badań w zakresie dydaktyki swojego przedmiotu. Ciągłe rozwija swoje możliwości w zakresie TI i podejmuje działania w tym kierunku. Nauczyciel zna i przedstawia najważniejsze zastosowania i wykorzystanie TI w swojej specjalności zawodowej, które mogą stanowić motywację dla integrowania TI z nauczaną dziedziną. Jednocześnie korzysta z możliwości TI do wzbogacania swoich umiejętności zawodowych oraz poszerzania obszaru zastosowań TI w swojej dziedzinie. Nauczyciel jest świadomy możliwości tkwiących w TI do wspomaganie i wzbogacania uczenia się i nauczania. Jeśli przynosi to korzyści uczniom, korzysta wraz z nimi z pomocy TI podczas zajęć, odpowiednio do poziomu i zakresu przewidzianego w Podstawie programowej i programie nauczania. Ocenia korzyści edukacyjne płynące ze stosowania TI.

Spis zalecanych lektur: Materiały zamieszczone w sieci.

Metody nauczania: Nauczanie opiera się na zajęciach warsztatowych prowadzonych w pracowni komputerowej z dostępem do Internetu. Dodatkowo studenci uczestniczą w zajęciach prowadzonych

metodą zdalną na Platformie Zdalnego Nauczania Wirtualnego Kampusu UMCS (<http://www.kampus.umcs.lublin.pl/>).

Metody oceny: Studenci uzyskują zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach.

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA POWSZECHNA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 3 (10 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Marek Kwapiszewski

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie z najważniejszymi przejawami romantyzmu europejskiego; zarysowanie kontekstu niezbędnego do studiowania literatury polskiej.

Treści merytoryczne przedmiotu: Problemy przełomu romantycznego w Anglii: nieobecność „walki romantyków z klasykami”, silny i żywy związek z rodzimą przeszłością literacką, rola idei organicystycznych – znaczenie przedmowy do *Ballad lirycznych*. Cechy znamienne romantyzmu angielskiego; najważniejsze gatunki literackie. „Poeci jezior” (Wordsworth, Coleridge, Southey). Walter Scott. II pokolenie romantyków: Byron, Shelley, Keats (charakterystyka twórczości). Wpływ filozofii niemieckiego idealizmu (Kant, Fichte, Schelling) na kształtowanie się programu *szkoły romantycznej* (grupa jenajska). System filozoficzno-estetyczny F. Schlegla. Rola A. W. Schlegla. Cechy konstytutywne romantyzmu niemieckiego. Najważniejsze gatunki literackie; teorie powieści romantycznej. Najwybitniejsi przedstawiciele prądu: Novalis, Jean Paul, Tieck, Hoffmann, Brentano, Arnim (charakterystyka twórczości). Heine a romantyzm niemiecki. Historyczne i literackie uwarunkowania przełomu romantycznego we Francji. Batalia romantyczna lat dwudziestych. Związek romantyzmu francuskiego z ówczesnymi ruchami społecznymi (socjalizm utopijny), doktrynami religijnymi oraz z nowożytnym historyzmem (Michelet). Główne kierunki i tendencje historiozofii romantycznej (Ballanche, de Maistre). Konserwatywne (monarchiczno-katolickie) i liberalne skrzydło romantyzmu francuskiego. Główne typy literatury, najwybitniejsi poeci i prozaicy. Liryka (Lamartine, de Vigny, Hugo, Musset). Dramat (Hugo, Musset, de Vigny, Mérimée, Dumas-ojciec). Teatr romantyczny we Francji (repertuar, konwencja inscenizacyjna). Dominacja powieści, jej zasadnicze odmiany: historyczna (de Vigny, Mérimée, Hugo, Dumas-ojciec), „analityczna” (Chateaubriand, Senancour, Constant, de Vigny, Musset, George Sand), psychologiczna (Stendhal), fantastyczna (Nerval). Historyczna rola powieści romantyzmu francuskiego. Romantyzm rosyjski wobec romantyzmu europejskiego. Najważniejsze gatunki literackie. Główni przedstawiciele: Puszkina, Lermontow, Gogol (wczesna twórczość) – charakterystyka.

Spis zalecanych lektur: T e k s t y : *Manifesty romantyzmu. 1790-1830. Anglia, Niemcy, Francja*, wyb. i oprac. A. Kowalczykowa, wyd. 2 rozszerzone, Warszawa 1995 [tu: W. Blake, W. Wordsworth, S. T. Coleridge, P. B. Shelley, A. W. Schlegel, F. Schlegel, Novalis, V. Hugo]; *Poeci języka angielskiego*, t. 2, wyb. i oprac. H. Krzeczkowski, J. S. Sito, J. Żuławski, Warszawa 1971 [tu: W. Wordsworth, S. T. Coleridge, R. Southey, T. Moore, W. Scott, G. Byron, P. B. Shelley, J. Keats, E. A. Poe]; Scott W., *Waverley* lub *Ivanhoe* [wyd. dowolne]; Byron G., *Powieści poetyckie*, oprac. A. Tretiak, Kraków [1924], BN II 34 [tu: *Giaur*, *Korsarz*, *Lara*]; *Manfred* lub *Kain* [wyd. dowolne]; *Don Juan*, przeł. E. Porębowicz, wstęp i przyp. J. Żuławski, Warszawa 1959 [wybr. pieśni]; *Niemiecka ballada romantyczna*, oprac. Z. Ciechanowska, Wrocław 1963, BN II 142 [wybór]; Hoffmann E. T. A., *Opowiadania*, Warszawa 1977 [wybór]; Heine H., *Poezje wybrane*, oprac. S. Łempicki, Wrocław 1951 [lub] *Księga pieśni*, oprac. R. Stiller, Warszawa 1980 [wybór]; Chateaubriand F. R., *René*, przeł. T. Boy-Żeleński, oprac. A. Tatarkiewiczowa, Wrocław 1964, BN II 148; Hugo V., *Katedra Marii Panny w Paryżu*, przeł. H. Szumańska-Grossowa, Warszawa 1955 [i kolejne wznowienia]; Musset A., *Sповідź dziecięcia wieku* [wyd. dowolne]; Stendhal, *Czerwone i czarne* [wyd. dowolne]; Puszkina A., *Wybór wierszy*, oprac. B. Galster, Wrocław 1982, BN II 201 [wybór]; *Eugeniusz Oniegin*, wyd. 3 popr. i uzup., przeł. A. Ważyk, wstęp i przyp. R. Łużny, Wrocław 1993, BN II 35; Lermontow M., *Bohater naszych czasów*, przeł. W. Rogowicz, wstęp W. Jakubowski, Wrocław 1966, BN II 153; Gogol M., *Opowieści*, przeł. J. Wyszomirski i inni, oprac. B. Galster, Wrocław 1972, BN II 169 [wybór].

Opracowania zalecone: *Dzieje literatur europejskich*, pod red. W. Floryana, t. 1, Warszawa 1977 [i wyd. nast.] – lit. francuska; t. 2, cz. 1, Warszawa 1982 – lit. niemiecka i angielska; *Historia literatury rosyjskiej*, praca zbiorowa pod red. M. Jakóbca, wyd. 2 zmien., t. 1, Warszawa 1976.

Metody nauczania: wykład – metody: podająca, problemowa, aktywizująca

Metody oceny: uczestnictwo w zajęciach; znajomość kontekstu romantyzmu europejskiego, wymagana podczas egzaminu z historii literatury polskiej

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA POWSZECHNA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (10 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Bogusław Grodzki

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie studenta z głównymi nurtami i zjawiskami literatury europejskiej oraz światowej w II poł. XIX w. i na początku XX w. ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na rozwój literatury polskiej. Pogłębienie rozumienia procesów historycznoliterackich i wieloaspektowych związków literatury z innymi dziedzinami kultury, sztuki i nauki, a także społecznego jej funkcjonowania; podniesienie kompetencji studenta w zakresie historycznoliterackiej analizy tekstów.

Treści merytoryczne przedmiotu: Zasadnicza problematyka wykładu dotyczy kwestii przekształceń kanonów literackich (w epice, dramacie i liryce) i estetycznych w drugiej połowie XIX wieku, przekształceń wynikających w znacznej mierze ze zmiany rozumienia zadań literatury, co zaowocowało pojawieniem się nowych tematów i problemów wyrażonych w nowatorskich formach gatunkowych i stylistycznych. Problematyka ta omawiana jest w powiązaniu z przeobrażeniami cywilizacyjnymi i kulturowymi, jakimi w zakresie rozwoju naukowo-technicznego, politycznego, gospodarczego i społeczno-obyczajowego podlegały społeczeństwa europejskie - od Paryża i Londynu, po Petersburg. Kierunek rozważań wyznaczają tu prace na ten temat E. Auerbacha, M. Bachtina, U. Eco, H. Friedricha i M. Głowińskiego, by wymienić najważniejszych.

Spis zalecanych lektur: T e k s t y : Baudelaire Ch., *Kwiaty zła*; Verlaine P., *Wybór poezji*; Rimbaud A., *Wiersze. Sezon w piekle; Symboliści francuscy*, oprac. M. Jastrun; A. Błok: *Poezje wybrane*; Balzac H., *Ojciec Goriot, Jaszczur*; Flaubert G., *Pani Bovary*; Zola E., *Terminal*; Maupassant G., *Nowele wybrane (Baryłeczka, Naszyjnik, Klejnoty, Spadek, W rodzinnym gronie, Dom pani Tellier, Beczulka, Diabeł, Horla, On?)*; Huysmans J. K., *Na wspak*; Dickens Ch., *Klub Pickwicka*; Wilde O., *Portret Doriana Graya*; Conrad J., *Lord Jim, Jądro ciemności, Amy Foster, Tajemny współnik*; James H., *W kleszczach lęku*; Wells G. H., *Wehikuł czasu*; Tolstoj L., *Anna Karenina, Śmierć Iwana Iljicza*; Dostojewski F., *Bracia Karamazow, Bobok, Potulna (Łagodna)*; Ibsen H., *Dzika kaczka, Nora, Upiory*; Strindberg J., *Ojciec, Panna Julia, Gra snów, Sonata widm*; Maeterlinck M., *Ślepcy, Wnętrze*; Czechow A., *Trzy siostry, Wujaszek Wania*. T e k s t y z a l e c o n e : Balzac H., *Stracone złudzenia (Wielki człowiek z prowincji w Paryżu), Eugenia Grandem*; Flaubert G., *Szkoła uczuć. Dzieje pewnego młodzieńca*; Zola E., *Nana; Wieczory medańskie. Nowele*, oprac. T. Kowzan; Becque H., *Kruki. Paryżanka*; Baudelaire Ch., *Sztuka romantyczna. Dzienniki poufne*; Thackeray W., *Targowisko próżności*; Hardy T., *Tessa d'Uverville*; Stevenson R. L., *Doktor Jekyll i Pan Hyde*; Conrad J., *Smuga cienia*; James H., *Portret damy lub Ambasadorowie*; Wedekind F., *Duch ziemi. Puszka Pandory*; Tolstoj L., *Wojna i pokój* (t. 1); Turgieniew I., *Ojcowie i dzieci*; Dostojewski F., *Zbrodnia i kara, Biesy*.

O p r a c o w a n i a o b o w i ą z k o w e : A . S y n t e z y : Auerbach E., *Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu*, przeł. Z. Żabicki, Warszawa 1968 (rozdz. *Blizna Odyseusza, W Hôtel de la Mole, Herminia Lacerteux*); Bachtin M., *Problemy poetyki Dostojewskiego*, przeł. N. Modzelewski, Warszawa 1970; Eco U., *Superman w literaturze masowej. Powieść popularna: między retoryką a ideologią*, przeł. J. Ugniewska, Warszawa 1996; H. Friedrich: *Struktura nowoczesnej liryki. Od połowy XIX do połowy XX wieku*, oprac. E. Feliksiak, Warszawa 1978; M. Głowiński, *Powieść i autorytety*, [w:] *Porządek, chaos, znaczenie: szkice o powieści współczesnej*, Warszawa 1968. B . A n a l i z y i i n t e r p r e t a c j e : Nabokov V., „*Pani Bovary*”, [w:] *Wykłady o literaturze*, Warszawa 2001; Nabokov V., „*Anna Karenina*”, [w:] *Wykłady o literaturze rosyjskiej*, Warszawa 2002; Thibaudet A., „*Pani Bovary*”, [w:] *Sztuka interpretacji*, t. 1, oprac. H. Markiewicz, Warszawa 1971.

Opracowania zalecone: Adamski J., *Historia literatury francuskiej*, Wrocław 1989; Braun K., *Wielka Reforma teatru w Europie. Ludzie – idee – zdarzenia*, Wrocław 1984; *Dzieje literatur europejskich*, pod red. W. Floryana, t. 1-3, Warszawa 1979-1991; Eustachiewicz L., *Dramat europejski w latach 1887-1918*, Warszawa 1993; Knysz-Rudzka D., *Europejskie powinowactwa naturalistów polskich*, Warszawa 1992; *Literatura rosyjska*, pod red. M. Jakóbca, t. 2, Warszawa 1971; *Mały słownik pisarzy francuskich, belgijskich i prowansalskich*, red. M. Brahmer, Warszawa 1965; Markiewicz H., *Teorie powieści za granicą*, Warszawa 1992; Mroczkowski P., *Zarys historii literatury angielskiej*, t. 2: *Od preromantyzmu do czasów najnowszych*, Katowice 1978; Peyre H., *Co to jest symbolizm?*, przeł. M. Żurowski, Warszawa 1993; Praz M., *Zmysły, śmierć i diabeł w literaturze romantycznej*, przeł. K. Żaboklicki, wstęp M. Brahmer, Warszawa 1974; Suwała H., *Emil Zola*, Warszawa 1968; Szrocki M., *Historia literatury niemieckiej*, t. 2, Warszawa 1972; Van Tieghem Ph., *Główne doktryny literackie we Francji*, przeł. M. Wodzyńska, E. Maszewska, Warszawa 1972.

Metody nauczania: wykład, dyskusja, praca z tekstem

Metody oceny: ocena ciągła – bieżące przygotowanie do zajęć oraz aktywność, kontrola obecności

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: POETYKA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 3 (20 KW) i 4 (20 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Małgorzata Medecką

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zaznajomienie studentów z podstawowymi kategoriami poetyki opisowej. Nabycie umiejętności charakteryzowania dzieła literackiego, wierszowanego i prozatorskiego, przy zastosowaniu podstawowych kategorii genologicznych i historycznoliterackich, odróżniania tradycyjnych i współczesnych sposobów kształtowania struktury dzieła literackiego.

Treści merytoryczne przedmiotu: Wybrane zagadnienia z zakresu wersyfikacji: prozodia a metryka, definicje wiersza, sylabizm względny a sylabizm ścisły – zmiana paradygmatu wiersza, sylabotoniczny wiersz stopowy, wiersz toniczny, wiersz wolny. Wybrane zagadnienia z zakresu genologii: problematyka genologiczna, podstawy teoretyczne, dzieło literackie wśród wypowiedzi językowych, różnorodność kryteriów podziału rodzajowego, gatunek jako element konwencji literackich, historyczność gatunku. Główne kategorie opisu liryki: podmiot liryczny – opis pojęcia, podmiot liryczny a autor, transpozycja form osobowych w liryce, rodzaje podmiotu lirycznego, typy sytuacji lirycznej (retoryczna, apelu, opisowa, narracyjna, dialogu), kształt monologu w liryce.

Spis zalecanych lektur: Chrzastowska B., Wysłouch S., *Poetyka stosowana*, Warszawa 2000; Głowiński M., Okopień-Sławińska A., Kostkiewiczowa T., Sławiński J., *Słownik terminów literackich*, Wrocław 2000; Kulawik A., *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994; *Słownik literatury polskiej XIX wieku i Słownik literatury polskiej XX wieku* (wybrane hasła).

Dłuska M., *Prozodia języka polskiego*, Kraków 1976; Dłuska M., *Wiersz*, [w:] *Problemy teorii literatury*, s. 1, Wrocław 1987; Kulawik A., *Teoria wiersza*, Kraków 1995; Pszczołowska L., *Forma wierszowa a utwór liryczny*, [w:] *Problemy teorii literatury*, s. 2, Wrocław 1987; Sawicki S., *Wokół opozycji wiersz/proza*, [w:] *Problemy teorii literatury*, s. 1, Wrocław 1987; Urbańska D., *Wiersz wolny*, Warszawa 1995.

Geertz C., *O gatunkach złączonych*, [w:] *Postmodernizm*, pod red. R. Nycza, Kraków 1996; *Genologia polska. Wybór tekstów*, Warszawa 1983 (tu: Sławiński J., *O kategorii podmiotu lirycznego*, Brach J., *O znakach literackich i znakach teatralnych*, Głowiński M., *Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej*); Głowiński M., *Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej*, [w:] *Powieść młodopolska*, Wrocław 1969; Markiewicz H., *Rodzaje i gatunki literackie*, [w:] tenże, *Główne problemy wiedzy o literaturze*, Kraków 1996; Okopień-Sławińska A., *Semantyka wypowiedzi poetyckiej*, Kraków 1998; Skwarczyńska S., *Wstęp do nauki o literaturze*, t. 3, Warszawa 1965 (rozdz. 3); Tynianow J., *Oda jako gatunek retoryczny*, [w:] *Rosyjska szkoła stylistyki*, Warszawa 1970.

Metody nauczania: elementy heurystyki, praca z tekstem, praca w grupach

Metody oceny: frekwencja, kolokwium, egzamin pisemny po semestrze 5
Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: WIEDZA O KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: II

Semestr: 3 (15 W + 15 KW) i 4 (15 W + 15 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Paweł Nowak

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie studentów z podstawowymi terminami i pojęciami z zakresu komunikowania społecznego. Znajomość podstawowych modeli i schematów komunikacji językowej. Umiejętność analizy i interpretacji różnego typu wypowiedzi językowych od strony ich skuteczności i atrakcyjności. Odróżnianie wypowiedzi informacyjnych, perswazyjnych i manipulacyjnych. Znajomość i umiejętność skutecznego zastosowania środków semantyczno-pragmatycznych.

Treści merytoryczne przedmiotu: Pojęcie komunikacji i jej rodzaje. Elementy i składniki procesu komunikacji. Komunikacja niewerbalna (subkody komunikacyjne „języka ciała”). Schematy i modele komunikacji. Funkcjonalne perspektywy opisu języka i komunikacji (R. Jakobson, K. Bühler, C. Kerbart-Orecchioni). Semantyka komunikatów jawnych. Gry językowe i komunikacja niejawną w wypowiedziach potocznych, artystycznych i użytkowych. Czynności mowy (J. Austin, J. P. Searle). Kooperacja językowa (H. P. Grice). Reguły grzeczności komunikacyjnej (R. Lakoff, G. N. Leech). Akty mowy proste i złożone (J. P. Searle). Strategie komunikacyjne; Informacja, perswazja, manipulacja. Język w komunikacji medialnej. Język w komunikacji reklamowej. Język w komunikacji *public relations*. Język w komunikacji politycznej i ekonomicznej. Język w internecie.

Spis zalecanych lektur: Antas J., *O kłamstwie i kłamaniu*, Warszawa 2001; Anusiewicz J., *Lingwistyka kulturowa*, Wrocław 1995; Austin J., *Mówienie i poznanie*, Warszawa 1993; Bralczyk J., *O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych*, Uppsala 1987; Bralczyk J., *Perswazja i manipulacja językowa* [w:] *Dziennikarstwo i świat mediów*, pod Z. Bauera, E. Chudzińskiego, Kraków 2000; Bralczyk J., *Strategie w języku propagandy politycznej (o polskiej propagandzie partyjnopaństwowej w latach 1982-88)*, [w:] *Funkcje języka i wypowiedzi*, pod red. J. Bartmińskiego i R. Grzegorzczkowskiej, „Język a kultura”, t. 4, Wrocław 1991; Doliński D., *Psychologia przekazu reklamowego*, Gdańsk 2001; Dybalska R., Kępa-Figura D., Nowak P., *Przemoc w języku mediów?*, Lublin 2004; Dybalska R., Nowak P., *Waloryzacja wiadomości w tekstach radiowych serwisów informacyjnych (na przykładzie RMF FM i PR III PR)*, Band 6, Verlag Otto Sagner, München 2003; Engelking A., *Kłątwa. Rzecz o ludowej magii słowa*, Wrocław 2000; Fiske J., *Wprowadzenie do badań nad komunikowaniem*, Wrocław 1999; Furdal A., *Językoznawstwo otwarte*, Wrocław 1990; Głowiński M., *Nowomowa po polsku*, Warszawa 1991; Goban-Klas T., *Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*, Kraków 1999/2004; Goban-Klas T., *Public relations, czyli promocja reputacji. Pojęcia, definicje, uwarunkowania*, Warszawa 1997; Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 1994/1997/2001; Grice H. P., *Logika a konwersacja*, [w:] *Język w świetle nauki*, pod red. B. Stanosz, Warszawa 1980 lub „Przegląd Humanistyczny” 1977, nr 6; Grzegorzczkowska R., *Problem funkcji języka i tekstu w świetle teorii aktów mowy*, [w:] *Funkcje języka i wypowiedzi*, pod red. J. Bartmińskiego i R. Grzegorzczkowskiej, „Język a kultura”, t. 4, Wrocław 1991; Grzegorzczkowska R., *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 1990/1995/2001; Hirsch E. D., *Rozumienie, interpretacja i krytyka*, [w:] *Znak, styl, konwencja*, pod red. M. Głowińskiego, Warszawa 1977; Jakobson R., *W poszukiwaniu istoty języka*, t. 1 i 2, Warszawa 1989; *Język polityki a kultura polityczna*, pod red. J. Anusiewicza, Wrocław 1994; Kalisz R., *Pragmatyka językowa*, Gdańsk 1993; Knapp M. L., Hall J. A., *Komunikacja niewerbalna w interakcjach międzyludzkich*, Wrocław 2000; Kochan M., *Slogany w reklamie i polityce*, Warszawa 2002; Kunczik M., Zipfel A., *Wprowadzenie do nauki o dziennikarstwie i komunikowaniu*, Warszawa 2000; Lalewicz J., *Literatura i komunikacja*, Wrocław 1975; MacKay M., Davis M., Fanning P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, Gdańsk 2001; *Manipulacja w języku*, pod red. P. Krzyżanowskiego i P. Nowaka, Lublin 2004; Marcjanik M., *Etykieta językowa*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; Mayen J., *O stylistyce utworów mówionych*, Warszawa 1972; McLuhan M., *Pisma wybrane*, Warszawa 1987; McLuhan

M., *Zrozumieć media. Przedłużenie człowieka*, Warszawa 2004; Mikułowski-Pomorski J., *Informacja i komunikacja. Pojęcia, wzajemne relacje*, Kraków 1988; Mikułowski-Pomorski J., Nęcki Z., *Komunikowanie skuteczne?*, Kraków 1983; *Mosty zamiast murów. O komunikowaniu między ludźmi*, red. J. Stewart, Warszawa 2002/2005; *Nauka o komunikowaniu. Podstawowe orientacje teoretyczne*, pod red. B. Dobek-Ostrowskiej, Wrocław 2001; Nęcki Z., *Komunikacja międzyludzka*, Kraków 2000; Nowak P., *Funkcje metafor pojęciowych w wypowiedziach publicystycznych*, [w:] *Die Welt der Slaven 4*, pod red. M. Gigerera, B. Wiemera, Monachium 1999; Nowak P., *Stereotyp odbiorcy w tekstach publicystycznych z lat pięćdziesiątych*, [w:] *Stereotyp jako przedmiot lingwistyki. Teoria, metodologia analizy empiryczne*, pod red. J. Anusiewicz i J. Bartmińskiego, „Język a kultura”, t. 12, Wrocław 1998; Nowak P., *SWOI i OBCY w językowym obrazie świata*, Lublin 2002; Pisarek W., *Nowa retoryka dziennikarska*, Kraków 2002; Puzynina J., *Słowo – Wartość – Kultura*, Lublin 1997; Searle J. P., *Czym jest akt mowy?*, „Pamiętnik Literacki” 1980, z. 2; Wojtak M., *Gatunki prasowe*, Lublin 2004; Zdunkiewicz D., *Akty mowy*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; Zdunkiewicz D., *Teoria implikatur Grice’a a język wartości*, „Poradnik Językowy”, 1989, z. 8; Zdunkiewicz D., *Pojęcie implikatury w językoznawstwie – przegląd najważniejszych stanowisk*, „Poradnik Językowy”, 1988, z. 9-10; www.linwistyka.uni.wroc.pl.

Metody nauczania: wykładowa

Metody oceniania: udział w zajęciach, egzamin po semestrze 4.

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: STYLISTYKA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 3 (15 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Władysława Bryła

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie się studentów z terminologią z zakresu stylistyki, pragmatyki i socjolingwistyki. Umiejętność charakterystyki stylów funkcjonalnych ogólnej odmiany języka.

Treści merytoryczne przedmiotu: Definicje stylu i kategorii stylistycznej. Style funkcjonalne, style prądów, epok, tekstów, autorów. Odmiany i style współczesnej polszczyzny: retoryczny, urzędowy, naukowy, publicystyczny, artystyczny, potoczny. Charakterystyka stylów ze względu na: zasięg, kanał przekazu, funkcje wypowiedzi, cechy gatunkowe i dominujące cechy wypowiedzi. Praktyczne analizy tekstów.

Spis zalecanych lektur: Anusiewicz, J., Nieckula F., *Charakterystyka tekstów mówionych*, [w:] *Studia nad składnią polszczyzny mówionej*, pod red. T. Skubalanki, Wrocław 1978; Bartmiński J., *Język potoczny*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; Gajda S., *Styl naukowy*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 2001; Nieckula F., *Język ustny a język pisany*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; Ozóg K., *Ustna odmiana języka ogólnego*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; *Przewodnik po stylistyce polskiej*, pod red. S. Gajdy, Opole 1995; *Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów*, pod red. E. Bańkowskiej i A. Mikołajczuk, Warszawa 2003; Skubalanka T., *Historyczna stylistyka języka polskiego*, Wrocław 1984; Skubalanka T., *Podstawy analizy stylistycznej. Rozważania o metodzie*, Lublin 2001; Wojtak M., *Styl urzędowy*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001.

Metody nauczania: konwersatoryjna i działań praktycznych

Metody oceny: aktywny udział w zajęciach, samodzielna pisemna analiza tekstu

Język wykładowy: polski.

Nazwa: STYLISTYKA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (15 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Małgorzata Medecka

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem przedmiotu jest dostarczenie studentowi narzędzi opisu utworu literackiego jako podstawy jego interpretacji stylistycznej. Zaznajomienie studentów z rozszerzonym katalogiem figur i tropów stylistycznych oraz ich funkcją. Nabycie umiejętności rozpoznawania oraz nazywania figur i tropów, określanie ich funkcji w tekście artystycznym.

Treści merytoryczne przedmiotu: Analiza i interpretacja. Innowacja, figura stylistyczna a błąd językowy. Instrumentacja dźwiękowa: instrumentacja metryczna, instrumentacja nieregularna, typy instrumentacji, figury słowno-dźwiękowe, funkcje instrumentacji. Morfologiczna i leksykalna sfera wyborów stylistycznych: struktura neologizmu, funkcje neologizmów, zabiegi na związkach frazeologicznych. Składnia jako sfera wyborów stylistycznych – figury stylistyczne z zakresu składni. Sfera przekształceń semantycznych: retoryka a stylistyka, tropy i figury, epitet, porównanie, symbol i alegoria w literaturze oraz w innych dziedzinach życia, próba konstrukcji pojęć. Metafora: teorie metafory, rodzaje metafor, wielkie i małe metafory, metafora a metonimia. Stylizacja, intertekstualność, mimezym formalny. Typy stylizacji. Archaizm stylistyczny, archaizm funkcjonalny. Archaizacja a rekonstrukcja języka.

Spis zalecanych lektur: Chrzastowska B., Wysłouch S., *Poetyka stosowana*, Warszawa 1978 i następnie; A. Kulawik, *Poetyka: Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994 i następnie; Kurkowska H., Skorupka S., *Stylistyka polska. Zarys*, Warszawa 1959.

Bartmiński J., *Problemy archaizacji językowej*, [w:] *Styl i kompozycja*, Wrocław 1965; Black M., *Metafora*, „Pamiętnik Literacki” 1971, z. 3; Głowiński M., *O stylizacji*, [w:] *Problemy socjologii literatury*; Warszawa 1971; Grzędzielska M., *Małe i wielkie metafory*, „Pamiętnik Literacki” 1971, z. 4; Kliner J., *Reprezentatywność, symboliczność, alegoryczność...*, [w:] *Studia z zakresu teorii literatury*, Lublin 1961; Mukařovský J., *O języku poetyckim*, [w:] *Praska szkoła strukturalna w latach 1926-28. Wybór materiałów*, pod red. M. R. Mayenowej, 1968; Olkuśnik E., *Słowotwórstwo na usługach filozofii*, [w:] *Studia o Leśmianie*, Warszawa 1971; Pajdzińska A., *Frazeologizmy w walce z określoną epoką*, [w:] *Problemy frazeologii europejskiej I*, Warszawa 1996; Pelc J., *Zastosowanie funkcji semantycznych do analizy pojęcia metafory*, [w:] *Problemy teorii literatury*; Pszczołowska L., *Instrumentacja dźwiękowa*, [w:] *Poetyka. Zarys encyklopedyczny; Stylistyka*, t. 2, 1977; Sławiński J., *Analiza, interpretacja, wartościowanie*, [w:] *Problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa*, Warszawa 1974; Stępnik K., *Filozofia metafory*, Lublin 1988; Todorov Tz., *Tropy i figury*, przeł. W. Krzemień, [w:] *Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów „Pamiętnika Literackiego” II*, pod red. K. Bartoszyńskiego, M. Głowińskiego, H. Markiewicza, Warszawa 1988.

Zasady oceniania: frekwencja, samodzielna analiza tekstu literackiego

Metody nauczania: elementy heurystyki, praca z tekstem, praca w grupach

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: HISTORIA LITERATURY POLSKIEJ DO ROKU 1939 (ROMANTYZM)

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: II

Semestr: 3 (10 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr hab. Artur Timofiejew

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie studenta z kolejnym ogniwem procesu historycznoliterackiego, wykształcenie umiejętności procesualnego postrzegania zmian w literaturze.

Treści merytoryczne przedmiotu: Początki romantyzmu w Polsce, rozwój nowych form gatunkowych, oddziaływanie zachodnioeuropejskie, środowisko filomatów i Uniwersytetu Wileńskiego, debiut Mickiewicza, spór klasyków z romantykami; dramat romantyczny, jego założenia teoretyczne, najważniejsze realizacje w literaturze polskiej; rozwój powieści polskiej w epoce romantyzmu, związki z tendencjami w prozie zachodnioeuropejskiej; późna twórczość Słowackiego, narodziny filozofii genezyjskiej i jej odbicie w utworach poetyckich.

Spis zalecanych lektur: T e k s t y : Mickiewicz A., *Wybór poezyj*, t. 1, oprac. Cz. Zgorzelski, Wrocław 1974, tenże, *Konrad Wallenrod*, oprac. S. Chwin, Wrocław 1990, tenże, *Dziady*, wyd. dowolne, tenże, *Pan Tadeusz*, oprac. S. Pigoń, Wrocław 1971; Słowacki J., *Kordian*, oprac. M. Inglot, Wrocław 1986, tenże, *Balladyna*, oprac. M. Inglot, Wrocław 1984, tenże, *Beniowski*, Pieśni I-V, wyd. dowolne,

tenże, *Liryki i inne wiersze*, [w:] *Dzieła wybrane*, pod red. J. Krzyżanowskiego, t. 1, Warszawa 1970 i nast., tenże, *Król-Duch*, Rapsod I, wyd. dowoln; Krasiński Z., *Nie-Boska komedia*, oprac. M. Janion, M. Grabowska, Wrocław 1974, tenże, *Irydion*, oprac. I. Rączkowska, Wrocław 1989; Norwid C., *Vade-mecum*, oprac. J. Fert, Wrocław 1990, tenże, *Pierścień Wielkiej-Damy*, oprac. S. Świontek, Wrocław 1990; Malczewski A., *Maria*, oprac. R. Przybylski, Wrocław 1958, A. Fredro, *Śluby panięskie*, oprac. M. Ingot, Kraków 1972, tenże, *Zemsta*, wyd. dowolne; Źmichowska N., *Poganka*, posł. Z. Sudolski, Warszawa 1976; Kraszewski J. I., *Ulana*, oprac. S. Tomaszewski, Wrocław 1988, *Reduta. Romantyczna poezja niepodległościowa* (wybór), oprac. M. Janion, Kraków 1979.

O p r a c o w a n i a : Witkowska A., Przybylski R., *Romantyzm*, Warszawa 1999; *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, red. A. Kowalczykowska, J. Bachórz, Warszawa 2000; Janion M., Źmigrodzka M., *Romantyzm i historia*, Warszawa 2001; Janion M., *Romantyzm. Studia o ideach i stylu*, Warszawa 1969; *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku*, seria 3: *Literatura krajowa w okresie romantyzmu 1831-1863*, pod red. M. Janion, B. Zakrzewskiego, Kraków 1975.

Metody nauczania: ustna prezentacja tez wykładu

Metody oceny: egzamin

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: HISTORIA LITERATURY POLSKIEJ PRZED ROKIEM 1939 (ROMANTYZM)

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: II

Semestr: 3 (30 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr hab. Artur Timofiejew

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Nabycie umiejętności rozpoznawania i interpretowania literackich realizacji estetyki i światopoglądu romantycznego, a także określania ich miejsca w procesie rozwoju literatury.

Treści merytoryczne przedmiotu: Analiza ballad Mickiewicza (cechy strukturalne gatunku, wymowa światopoglądowa, związki z ludowością; problematyka teoriopoznawcza *Romantyczności*, kreacja bohaterów i narratora); *Maria* A. Malczewskiego jako powieść poetycka o tematyce egzystencjalnej (pesymizm światopoglądowy, konstrukcja fabuły i postaci, sensory symboliczne); *Konrad Wallenrod* A. Mickiewicza – powieść poetycka o tematyce historycznej (elementy scottyzmu i byronizmu, obraz historii i jego funkcje, kreacja tytułowego bohatera i jego tragizm); *Dziady* cz. II i IV – poetyka dramatu romantycznego, obrzęd ludowy a dramat, problematyka moralna, spór światopoglądowy w cz. IV, problem miłości romantycznej; *Dziady* cz. III jako dramat historyczny i mesjanistyczny, poetyka formy otwartej dramatu; *Nie-Boska komedia* Z. Krasińskiego – dramat historiozoficzny (problem rewolucji i eschatologii, nowatorstwo w zakresie formy); genezyjska wizja początków Polski w rapsodzie I *Króla-Ducha* J. Słowackiego, poemat Słowackiego jako odmienna od *Pana Tadeusza* realizacja epopei romantycznej.

Spis zalecanych lektur: zob. wykład z historii literatury polskiej, rok II, semestr 3.

Metody nauczania: heureka, dyskusja z elementami „burzy mózgow”

Metody oceny: zaliczenie na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, samodzielne przygotowanie wskazanych zagadnień

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: HISTORIA LITERATURY POLSKIEJ DO ROKU 1939

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (10 W + 20 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Dariusz Trzeźniowski, dr Janina Szcześniak, dr Elżbieta Flis-Czerniak

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie studenta z głównymi zjawiskami w obrębie literatury polskiej lat 1864-1918. Student potrafi zdefiniować podstawowe prądy i nurty literatury II poł. XIX i początku XX wie-

ku oraz omówić je na podstawie konkretnych tekstów. Zapoznanie z wybranymi pracami analitycznymi i syntetycznymi historyków literatury. Podniesienie kompetencji studenta w zakresie historycznoliterackiej analizy tekstów.

Treści merytoryczne przedmiotu: Pozytywizm polski jako postawa ideowo-światopoglądowa i filozoficzna. Spory ideologiczne konserwatystów z liberałami. Program społeczny i funkcje literatury. Pozytywistyczna publicystyka; artykuły programowe pozytywistów warszawskich i ich postulaty literackie. Poetyckie wystąpienia programowe polskiego pozytywizmu (A. Asnyk, M. Konopnicka). Strategia powieści tendencyjnej, jej związek z „ideologicznym intertekstem” (zagadnienie tendencja a intertekstualność, wypowiedzi publicystyczne i krytycznoliterackie). Rewizja stanowiska w kwestii programu literackiego – krytyka tendencyjności. Paradygmat realizmu w publicystyce i literaturze drugiej połowy XIX wieku. Recepcja krytyczna realizmu jako kategorii estetycznej i prądu literackiego. Wielkie powieści dojrzałego realizmu. Pozytywistyczne powieściopisarstwo historyczne (Sienkiewicz, Prus). Inspiracje naturalizmu. Światopogląd i poetyka. Europejskie powinowactwa naturalistów. W „laboratorium” polskiego naturalizmu (twórczość A. Sygietyńskiego, A. Dygasińskiego). Małe formy narracyjne pozytywizmu polskiego. Zagadnienia genologiczne. Ewolucja od noweli i opowiadania po formy paraboliczne i hybrydyczne. Liryka drugiej połowy XIX wieku (A. Asnyk, M. Konopnicka). Teatr i dramat pozytywistyczny. Ośrodki teatralne, konwencje komedii salonowej (M. Bałucki, J. Bliziński). Przełamywanie poetyki realizmu i kryzys światopoglądu pozytywistycznego.

Młodopolskie manifesty literackie: koncepcja artysty, sztuki, dzieła literackiego; artysta wobec kultury mieszczańskiej, tradycji, patriotyzmu; wyznaczniki manifestu jako gatunku. „Macie serc swoich wykładaczy” – poezja K. Przerwy-Tetmajera a „uczuciowość modernistyczna”. Konsekwencje światopoglądu pozytywistyczno-naturalistycznego: liryka pesymistyczno-dekadenccka. Poetyka impresjonistyczna i symbolistyczna. Hymny Jana Kasprowicza jako przejaw ekspresjonizmu polskiego (odmienne postawy światopoglądowo-religijne i ich artystyczne realizacje). Przykład poezji ekspresjonistycznej: *W mroku gwiazd* Tadeusza Micińskiego – między bogoburczym buntem a pokorną ofiarą; (poetyka oksymoronu, lucyferyczny prometeizm, tragizm, próba transgresji i mistyczne poszukiwania, deformacja i destrukcja). Poetyka powieści młodopolskiej (narracja, kompozycja fabularna, polifoniczność, stylistyka). *Próchno* Wacława Berenta jako „kompedium ulubionych w dekadentyzmie schematów” (osobowość dekadenccka, artysta wobec świata, kobieta w świecie artystów, przestrzeń miasta). Młodopolska powieść historyczna (antynomie powieści historycznej, sekwencje symboliczno-obrazowe, konstrukcje postaci, sposób narracji, reinterpretacja mitów narodowych). „Listopadowe” dramaty narodowe Stanisława Wyspiańskiego – przykład *Nocy listopadowej*. Mitologia i historia, symboliczno-ekspresjonistyczny charakter dramatu.

Spis zalecanych lektur: *Literatura pozytywizmu*: Teksty obowiązkowe: *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN I 249 (wybór); Orzeszkowa E., *Marta, Meir Ezofowicz; Niziny lub Dziurdziowie, Cham, Nad Niemnem*; Prus B., *Opowiadania i nowele* (wybór), *Placówka, Laka, Emancypantki, Faraon*; Sienkiewicz H., *Wybór nowel i opowiadań, Ogniem i mieczem, Potop, Pan Wołodyjowski, Quo vadis, Krzyżacy, Bez dogmatu*; Lam J., *Wielki świat Capowic*; Sygietyński A., *Wysadzony z siodła lub Na skałach Calvados*; Konopnicka M., *Poezje, Nowele* (wybór); Asnyk A., *Poezje*; Bałucki M., *Grube ryby, Dom otwarty*. Teksty zalecane: Orzeszkowa E., *Opowiadania (ABC, Dobra pani, Tadeusz, Gloria victis)*; Prus B., *Kroniki* (wybór); Sienkiewicz H., *Listy z podróży do Ameryki* (wybór), *Rodzina Polanieckich*; Świętochowski A., *Nowele i opowiadania (Karl Krug, Chawa Rubin, Damian Capenko)*; Dygasiński A., *Beldonek, Gody życia*; Bliziński J., *Pan Damazy*.

Opracowania: Markiewicz H., *Pozytywizm*, Warszawa 1998; Borkowska G., *Pozytywiści i inni*, Warszawa 1996; Ihatowicz E., *Literatura polska drugiej połowy XIX wieku*, Warszawa 2000; *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, red. J. Bachórz, A. Kowalczykowska, Wrocław 1991 (wybrane hasła); Żmigrodzka M., Orzeszkowa. *Młodość pozytywizmu*, Warszawa 1965 (rozd. *Strategia powieści tendencyjnej*); Martuszczyńska A., *Poetyka polskiej powieści dojrzałego realizmu*, Wrocław 1977; Szwejkowski T., *Twórczość Bolesława Prusa*, Warszawa 1972; Krzyżanowski J., *Twórczość Henryka Sienkiewicza*, Warszawa 1973; M. Głowiński: *Powieść i autorytety*, [w:] *Porządek chaos, znaczenie*, Warszawa 1968; Pieścikowski E., „*Emancypantki*” B. Prusa, Warszawa 1970; Bujnicki T., „*Trylogia*” Sienkiewicza na tle polskiej powieści historycznej, Warszawa 1973. **Opracowania zalecane:** *Obraz literatur polskiej XIX i XX wieku*, seria IV: *Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni, H. Markiewicz, Z. Żabicki, Warszawa 1965-71; Jankowski E., *Eliza*

Orzeszkowa, Warszawa 1988; M. Szypowska: *Konopnicka jakiej nie znamy*, Warszawa 1963; Kulczycka-Saloni J., *Literatura polska lat 1876-1902 a inspiracja Emila Zoli*, Wrocław 1974; Knysz-Rudzka D., *Europejskie powinowactwa naturalistów polskich*, Warszawa 1992; Martuszevska A., *Pozytywistyczne parabole*, Gdańsk 1997; Borkowska G., *Cudzoziemki*, Warszawa 1996; E. Paczoska: „Lalka”, czyli rozpad świata, Białystok 1995; Mocarska-Tycowa Z., *Wybory i konieczność. Poezja Adama Asnyka wobec gustów estetycznych i najważniejszych pytań swoich czasów*, Toruń 1990.

Literatura Młodej Polski: Teksty: Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska (wybór); *Antologia liryki Młodej Polski*, oprac. I. Sikora (tu: W. Korab-Brzozowski, M. Komornicka, A. Lange, Z. Przesmycki-Miriam, W. Rolicz-Lieder, J. Żuławski); Przerwa-Tetmajer K., *Poezje wybrane, Na Skalnym Podhalu* (do wyboru 5 opowiadań); J. Kaspro-wicz, *Wybór poezji*; Miciński T., *Wybór poezji, Książ Patiomkin*; Korab-Brzozowski S., *Poezje zebrane*; Zawistowska K., *Utwory zebrane*; Ostrowska B., *Poezje*; Staff L., *Wybór poezji* (wiersze z młodopolskich tomików); Leśmian B., *Poezje zebrane*; Dąbrowski I., *Śmierć*; Żeromski S., *Wybór opowiadań (Rozdziobią nas kruki, wrony..., Mogiła, Siłaczka, Zmierzch, Doktor Piotr, Echa leśne)*, *Szyfrowe prace, Ludzie bezdomni, Popioły, Wierna rzeka*; Reymont W. S., *Chłopi, Ziemia obiecana*; Berent W., *Próchno, Ozimina*; Irzykowski K., *Pałuba*; Żuławski J., *Na srebrnym globie*; Przybyszewski S., *Requiem aeternam, Confiteor, O „nową sztukę”, O dramacie i scenie, Złote runo*; Wyspiański S., *Warszawianka, Noc listopadowa, Wesele, Wyzwolenie, Akropolis, Achilleis*; Zapolska G., *Moralność pani Dulskiej, Żabusia, Ich czworo*; Kisielewski J. K., *W sieci, Karykatury*; Perzyński W., *Lekkomyślna siostra, Szczęście Frania*; Rittner T., *Głupi Jakub, W małym domku*; Rostworowski K. H., *Judasz z Kariothu*; Rydel L., *Zaczarowane koło, Betlejem polskie*; Brzozowski S., *Legenda Młodej Polski*; Żeleński-Boy T., *Znaszli ten kraj?* (wybór). **T e k s t y z a l e c o n e**: *Poetki przelomu XIX i XX wieku*, pod red. J. Zacharskiej, Białystok 2000; *Rozkwiwały pęki białych róż... Wiersze, pieśni lat 1908-1918*, oprac. A. Romanowski, t. 1-2, Warszawa 1990; Korab-Brzozowski W., *Utwory zebrane*; Przesmycki-Miriam Z., *Wybór poezji*; Lange A., *Wiersze wybrane*; Rolicz-Lieder W., *Wybór poezji*; Komornicka M., *Utwory poetyckie*; Wolska M., *Poezje wybrane*; Miciński T., *Niedokonany. Kuszenie Chrystusa Pana na pustyni*; Miciński T., *Nietota. Księga tajemna Tatr*; Miciński T., *W mrokach złotego pałacu czyli Bazyliissa Teofanu*; Orkan W., *W Roztokach*; Reymont W. S., *Komediantka*; Strug A., *Dzieje jednego pocisku*; Żeromski S., *Dzienniki* (wybór), *Dzieje grzechu, Duma o hetmanie, Aryman mści się, Róża, Sulkowski*; Jaworski R., *Historie maniaków*; Przybyszewski S., *Śnieg*; Wyspiański S., *Bolesław Śmiały, Skalka, Legion, Kłątwa, Powrót Odysa, Sędziowie*; Nowaczyński A., *Wielki Fryderyk*; Nowaczyński A., *Małpie zwierciadło*; Zapolska G., *Skiz, O czym się głośno nie mówi*; Żeleński-Boy T., *Słówka*.

Opracowania obowiązkowe: *Słownik literatury polskiej XX wieku*, oprac. A. Brodzka [i in.], Wrocław 1992 (hasła: „Chimera”; *Dekadentyzm*; *Egzotyizm*; *Ekspresjonizm*; *Franciszkanizm*; *Impresjonizm*; „*Krytyka*”; *Mit w literaturze*; *Młoda Polska*; „*Museion*”; *Parnasizm*; *Regionalizm*; *Rewolucja a literatura*; *Symbolizm*; *Sztuka dla sztuki*; *Topika chrześcijańska*; *Topika pozaeuropejskich kregów kultury*; „*Życie*”); Hutnikiewicz A., *Młoda Polska*, Warszawa 1994; Makowiecki A. Z., *Młoda Polska*, Warszawa 1981; Podraza-Kwiatkowska M., *Literatura Młodej Polski*, Warszawa 1992; Bartoszyński K., „*Popioły*” i kryzys powieści historycznej, [w:] *Teoria i interpretacja*, Warszawa 1985; M. Głowiński, *Powieść młodopolska*, [w:] *Prace wybrane*, pod red. R. Nycza, t. 1, Kraków 1997; Głowiński M., *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana*, [w:] *Prace wybrane*, t. 4, Kraków 1998; Eustachiewicz L., *Dramaturgia Młodej Polski*, Warszawa 1982; Lipski J. J., *Twórczość Jana Kaspro-wicza w latach 1891-1906*, Warszawa 1975; Podraza-Kwiatkowska M., *Symbolizm i symbolika Młodej Polski*, Kraków 1975; Walas T., *Ku otchłani. Dekadentyzm w literaturze polskiej 1890-1905*, Kraków 1986. **Opracowania zalecane**: *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku*, seria V: *Literatura Młodej Polski*, oprac. K. Wyka, A. Hutnikiewicz, M. Puchalska, t. 1-4, Warszawa 1968-77; Wyka K., *Modernizm polski*, [w:] *Młoda Polska*, t. 1, Kraków 1980; Krzyżanowski J., *Neoromantyzm polski*, Wrocław 1980; Tomkowski J., *Młoda Polska*, Warszawa 2001; Wallis M., *Secesja*, Warszawa 1984; Głowiński M., *Ekspresja i empatia. Szkice o młodopolskiej krytyce literackiej*, Kraków 1995; Gutowski W., *Nagie dusze i maski. O młodopolskich mitach miłości*, Kraków 1992; Gutowski W., *Z próżni nieba ku religii życia. Motywy chrześcijańskie w literaturze Młodej Polski*, Kraków 2001; Hutnikiewicz A., *Żeromski*, Warszawa 1987; Koc B., *Reymont. Opowieść biograficzna*, Warszawa 2000; Kwiatkowski J., *U podstaw liryki Leopolda Staffa*, Warszawa 1966; Lempicka A., *Stanisław Wyspiański. Idee i formy*, Kraków 1973; Makowiecki A. Z., *Młodopolski portret ar-*

tysty, Warszawa 1971; Matuszek G., *Naturalistyczne dramaty*, Kraków 2001; Nycz R., *Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie*, Wrocław 1997; Podraza-Kwiatkowska M., *Somnambulicy-dekadenci-herosi*, Kraków 1985; Podraza-Kwiatkowska M., *Wolność i transcendencja*, Kraków 2001; Stala M., *Metafora w poezji Młodej Polski*, Warszawa 1988; Weiss T., *Cyganeria Młodej Polski*, Kraków 1970; Węgrzyniak R., *Wokół „Wesela”*, Wrocław 1991; *Lektury polonistyczne. Od realizmu do preekspresjonizmu*, red. G. Matuszek, Kraków 2001 (prace: T. Walas, G. Matuszek, W. Gutowskiego, M. Popiel, A. Czabanowskiej-Wróbel).

Metody nauczania: wykład, dyskusja, praca z tekstem

Metody oceny: ocena ciągła – bieżące przygotowanie do zajęć oraz aktywność, kontrola obecności; ocena przygotowanej pracy pisemnej

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: GRAMATYKA WSPÓŁCZESNEGO JĘZYKA POLSKIEGO

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 3 (10 W + 20 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Urszula Majer-Baranowska

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Przekazanie studentom nowoczesnej wiedzy o współczesnej polszczyźnie (w zakresie składni), wykształcenie umiejętności analizy i opisu różnorodnych faktów i procesów językowych (zwłaszcza w aspekcie językowo-kulturowym), przygotowanie do kompetentnego wykonywania zawodu polonisty w różnych specjalnościach.

Treści merytoryczne przedmiotu*: Składnia a morfologia (fleksja, słowotwórstwo). Tekst a zdanie. Sposoby wyrażania stosunków składniowych. Jednostki składniowe: zawiadomienie, wykrzyknienie, zdanie, równoważnik zdania. Zdanie elementarne (schemat zdaniowy) w aspekcie semantycznym, leksykalnym, formalnosyntaktycznym i fonetycznym. Główne modele (typy) zdań pojedynczych. Pojęcie predykcji i predykatu. Typy orzeczeń w pisanej i w mówionej odmianie polszczyzny. Problem podmiotu semantycznego i gramatycznego. Zdania bezpodmiotowe. Człony zdania pojedynczego a typy zdań podrzędnych. Zdania podrzędne rozwijające. Typy zdań współrzędnych. Działania na elementarnych modelach zdaniowych (modelach zdań): rozszerzanie i rozwijanie zdania elementarnego, transformacje, konwersje leksykalne i składniowe, mowa wprost i jej przekształcanie na mowę zależną, mowa pozornie zależna. Zdanie - grupa - wyraz. Akomodacja składniowa w grupach podrzędnych (związki zgody, rządu i przynależności).

[*zob. pełny program w: *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań*, cz. 1, *Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2004, s. 9 - 16.]

Spis zalecanych lektur*: Grzegorzyczkowska R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996; *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia - Morfologia - Fonologia*, red. naukowy S. Urbańczyk: *Składnia*, pod red. Z. Topolińskiej, Warszawa 1984; Klemensiewicz Z., *Zarys składni polskiej*, Warszawa 1953, wyd. 2 rozszerz.: 1957; Podracki J., *Składnia polska. Książka dla nauczycieli, studentów i uczniów*, Warszawa 1997.

[* Szczegółowy spis zalecanych lektur jest podany w tomiku 1 serii *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań*, cz. 1. *Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa*, pod red. Jerzego Bartmińskiego, Lublin 2004, s. 27-66. *Uwaga.* Podstawowe pozycje, których znajomość (artykuły w całości, książki we fragmentach) obowiązywać będzie studenta przy egzaminie, zostały podane drukiem tłustym; znajomość pozostałych pozycji nie jest obowiązkowa.]

Metody nauczania: wykładowa (wykład); problemowa, ćwiczeniowa (konwersatorium)

Metody oceny: ocena na podstawie egzaminu (wpis oceny do indeksu); ocena udziału w zajęciach, częściowe sprawdziany pisemne (zaliczenie potwierdzone wpisem do indeksu)

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: GRAMATYKA HISTORYCZNA Z ELEMENTAMI DIALEKTOLOGII I SCS

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (20 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Adam Siwiec

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Rozszerzenie wiedzy na temat funkcjonowania współczesnej polszczyzny (alternacji głoskowych, wariantywności), zaznajomienie z podstawowymi procesami ewolucyjnymi polszczyzny.

Treści merytoryczne przedmiotu: Język polski wśród innych języków słowiańskich, wokalizm prasłowiański a staropolski, alternacje głoskowe współczesnej polszczyzny w świetle dawnych procesów fonetycznych (przegłos, rozwój jerów, rozwój sonantów, połączeń tort, tolt, tert, telt, geneza i rozwój samogłosek nosowych, rozwój samogłosek długich). Rozwój połączeń spółgłoskowych.

Spis zalecanych lektur: Buttler D., *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*, Warszawa 1978; Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa 1998; Rozpond S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Wrocław 1973; Strutyński J., *Gramatyka historyczna*, Kraków 1984; Urbańczyk S., *Rozwój polskiej ortografii*, „Język Polski” 1955, XXV, z.2; *Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje*, pod red. W. Decyk-Zięby i S. Dubisza, Warszawa 2003; Wydra W., Rzepka W.R., *Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543*, Wrocław 1984/2000/2004.

Metody nauczania: wykład interakcyjny

Metody oceny: frekwencja na wykładzie

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: GRAMATYKA HISTORYCZNA Z ELEMENTAMI DIALEKTOLOGII I SCS

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (10 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Władysława Bryła

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Rozszerzenie wiedzy na temat funkcjonowania współczesnej polszczyzny (alternacji głoskowych, wariantywności), zaznajomienie z podstawowymi procesami ewolucyjnymi polszczyzny.

Treści merytoryczne przedmiotu: Język polski wśród innych języków słowiańskich, wokalizm prasłowiański a staropolski, alternacje głoskowe współczesnej polszczyzny w świetle dawnych procesów fonetycznych (przegłos, rozwój jerów, rozwój sonantów, połączeń tort, tolt, tert, telt, geneza i rozwój samogłosek nosowych, rozwój samogłosek długich). Rozwój połączeń spółgłoskowych. Analiza zabytków językowych: Bulli gnieźnieńskiej Kazań Świętokrzyskich, Żywotu Św. Błażeja, wybranych fragmentów Psalterza Puławskiego. Nazwy własne w Bulli gnieźnieńskiej, grafia prosta i złożona.

Spis zalecanych lektur: Buttler D., *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*, Warszawa 1978; Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa 1998; Rozpond S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Wrocław 1973; Strutyński J., *Gramatyka historyczna*, Kraków 1984; Urbańczyk S., *Rozwój polskiej ortografii*, „Język Polski” 1955, XXV, z.2; *Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje*, pod red. W. Decyk-Zięby i S. Dubisza, Warszawa 2003; Wydra W., Rzepka W.R., *Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543*, Wrocław 1984/2000/2004.

Metody nauczania: konwersatoryjna i działań praktycznych

Metody oceny: frekwencja na zajęciach

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: SEMINARIUM DYPLOMOWE

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: II

Semestr: 4 (10 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Władysława Bryła, dr Elżbieta Flis, dr Paweł Nowak

Pozostałe informacje: Seminarium dyplomowe na roku III

Nazwa przedmiotu: PEDAGOGIKA
Typ przedmiotu: przedmiot obligatoryjny
Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia
Rok: II
Semestr: 3 (30 KW) i 4 (30 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Bernardyna Ceglińska

Cele przedmiotu: Celem ogólnym jest przygotowanie absolwentów do realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły. Efektem kształcenia winny być kompetencje w zakresie: umiejętności rozpoznawania potrzeb uczniów i wspierania ich wszechstronnego rozwoju, zdolności do współpracy z uczniami, z innymi nauczycielami, rodzicami i społecznością lokalną, indywidualizowania procesu nauczania, planowania, organizowania kontroli i oceny osiągnięć uczniów oraz własnej praktyki, umiejętności komunikacyjnych – skuteczność zachowań werbalnych i pozawerbalnych w sytuacjach edukacyjnych, umiejętności organizowania życia społecznego na poziomie klasy, szkoły i środowiska lokalnego, zdolności do samokształcenia.

Uwaga: efekty kształcenia dotyczą całego kursu przedmiotu.

Treści merytoryczne przedmiotu: Myśl pedagogiczna i współczesne nauki pedagogiczne. Koncepcje szkoły. Szkoła jako instytucja społeczna i wychowawcza. Funkcje i cele edukacji szkolnej. Ukryty program. Nauczanie i uczenie się w klasie. Teorie kształcenia i wychowania w klasie szkolnej. Ład i dyscyplina jako element kultury szkoły. Uczeń – jego potrzeby i zainteresowania. Dynamika grupy w klasie szkolnej. Cechy osobowości ułatwiające wpływy wychowawcze nauczyciela. Właściwa organizacja otoczenia klasowego. Typy komunikacji słownej i ich oddziaływanie na uczniów. Rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej. Współpraca z rodzicami. Współpraca z grupą rówieśniczą. Współpraca szkoły z pozaszkolnymi instytucjami wychowawczymi. Praca z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Indywidualizacja. Kompetencje nauczycieli w zakresie diagnozy edukacyjnej. Niepowodzenia dydaktyczne. Ewaluacja własnej pracy i osiągnięć. Projektowanie własnego rozwoju zawodowego. Tworzenie własnych koncepcji pedagogicznych na podstawie krytycznej refleksji nad aktualnym stanem wiedzy.

Spis zalecanych lektur: Arends R. I., *Uczymy się nauczać*, Warszawa 1994; Gordon T., *Wychowanie bez porażek w szkole*, Warszawa 1998; Hamer H., *Klucz do efektywności nauczania. Poradnik dla nauczyciela*, 1994; Kruszewski K., *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, Warszawa 1991; Janowski A., *Pedagogika praktyczna*, Warszawa 2002; Łobocki M., *Wychowanie w klasie szkolnej*, Warszawa 1990; Meighan R., *Socjologia edukacji*, Toruń 1993; Niemierko B., *Pomiar sprawdzający w dydaktyce*, Warszawa 1990; *Pedagogika*, pod red. Z. Kwiecińskiego, B. Śliwierskiego, Warszawa 2003; Silberman B., *Uczymy się uczyć*, Gdańsk 2005; *Sztuka nauczania*, pod red. K. Konarzewskiego, Warszawa 1991.

Metody nauczania: metody podające, poszukujące, oparte na działalności praktycznej

Metody oceny: egzamin po 4 semestrze

Język wykładowy: język polski.

Nazwa przedmiotu: METODYKA NAUCZANIA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: stacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: II

Semestr: 3 (15 W) i 4 (15 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Barbara Myrdzik i prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Po zajęciach student: zna założenia przedmiotu metodyka kształcenia kulturowo-literackiego; potrafi ogólnie scharakteryzować treści, cele, konteksty, sposoby realizacji edukacji kulturowo-literackiej w szkole; zna nową podstawę kształcenia ogólnego – język polski w szkole podstawowej oraz gimnazjum, ścieżki edukacyjne, standardy egzaminacyjne, zna podstawowe procedury oceny programu kształcenia oraz podręczników, rozumie założenia koncepcji wielostronnego kształcenia, rozpoznaje różne modele lekcji, potrafi wybrać właściwy do zakładanych celów model lekcji; formułuje cele ogólne i szczegółowe lekcji, dokonuje operacjonalizacji celów ogólnych, określa wymagania programowe, rozumie trójwymiarowy model treści kształcenia; omawia podstawowe cechy

poznanych metod pracy na lekcji, potrafi świadomie dobierać metodę pracy na lekcji; zna zasady planowania pracy nauczyciela polonisty, konstruuje przykładowy plan wynikowy; zna cele i funkcje oceniania osiągnięć ucznia, potrafi oceniać prace ucznia wg kryteriów i klucza sprawdzania i oceniania; w oparciu o zalecaną lekturę oraz analizę aktualnych dokumentów oświatowych formułuje założenia aksjologicznej koncepcji nauczania literatury; redaguje cele lekcji uwzględniające aksjologiczną perspektywę odbioru dzieła kulturowego; w oparciu o analizę treści programowych i materiału lekturowego w antologiach podręcznikowych wyodrębnia obszary tradycji kulturowej; projektuje cykle lekcji kształtujące tożsamość kulturową uczniów (tradycja biblijna, tradycja patriotyczna, tradycja wojenno-okupacyjna); aranżuje cykl lekcji poświęconych omówieniu szkolnej lektury, dostrzega możliwość zastosowania technik: „powieść pod lupą”, „plakat”, „warsztaty dziennikarskie” itp.; tworzy tzw. „karty czytelnicze”; w oparciu o zalecaną literaturę projektuje rozwiązania kształcące umiejętności interpretowania metafory na różnych poziomach edukacji literackiej; stosuje m.in. wizualizacje, metodę analogii, gry z metaforą (eliminacje, zagadki) itp.; komponuje materiał programowy w układzie problemowo-tematycznym; różnicuje rozwiązania dydaktyczne związane z analizą i interpretacją tekstów kulturowych; potrafi omówić hospitowane zajęcia, rozpoznać metody pracy, relacjonuje w oparciu o protokół hospitacyjny przebieg lekcji, formułuje komentarz wartościujący, proponuje alternatywne rozwiązania.

Treści merytoryczne przedmiotu: wybór programu nauczania decyzją dotyczącą modelu kształcenia: cele edukacyjne, zadania szkoły i nauczyciela; treści i przewidywane osiągnięcia zawarte w podstawie programowej; podstawa programowa a różnorodność programów nauczania; różne definicje programu kształcenia; procedury oceny i wyboru programu kształcenia; program a swoboda twórcza nauczyciela; **modele lekcji:** koncepcja kształcenia wielostronnego W. Okonia; model lekcji podającej; model lekcji poszukującej; model lekcji wg programu „Kreator”; nauczanie bezpośrednie; model lekcji eksponującej; **cel i temat lekcji:** trzy wymiary treści nauczania (cele nauczania, materiał nauczania, wymagania programowe); cele nauczania języka polskiego w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw; ćwiczenia w formułowaniu celów lekcji – operacyjne definiowanie celu; taksonomia celów wg B. Niemierki (poziom wiadomości i umiejętności); **strategie i metody nauczania. Formy organizacyjne pracy uczniów:** związek metod nauczania ze strategiami uczenia się; metody oparte na aktywności uczniów (np. wizualizacja, odgrywanie ról, ‘burza mózgów’, drama, przekład intersemiotyczny); związek typów lekcji z metodami nauczania; opracowanie wybranego zagadnienia programowego z wykorzystaniem różnorodnych technik pracy; znaczenie pracy w grupach; **planowanie pracy dydaktycznej:** sposoby opracowania rozkładu materiału; przykładowy rozkład materiału z języka polskiego do gimnazjum; rodzaje planów nauczania; **kontrola i ocena osiągnięć ucznia. Wykorzystanie narzędzi pomiaru dydaktycznego:** funkcje oceniania; metody sprawdzania osiągnięć – główne założenia pomiaru dydaktycznego; test dydaktyczny – rodzaje i sposoby wykorzystania; konstrukcja testu osiągnięć szkolnych – formy, rodzaje, typy zadań testowych pisemnych; ocena kryterialna; ewaluacja osiągnięć szkolnych uczniów; **edukacja aksjologiczna na lekcjach języka polskiego we współczesnej szkole; uczeń wobec tradycji. Obszary tradycji kulturowej wg materiału programowego szkoły podstawowej i gimnazjum; aksjologiczna perspektywa odbioru szkolnej lektury; w świecie metafory. Kształtowanie myślenia metaforycznego uczniów w procesie odbioru dzieła kulturowego; ścieżki edukacyjne w nauczaniu języka polskiego:** planowanie pracy na języku polskim z wykorzystaniem treści ścieżek humanistycznych; praca w zespole humanistycznym, tworzenie programów ukazujących powiązania między przedmiotami; propozycja zastosowania metody projektu.

Spis zalecanych lektur: Bortnowski S., *Alarm w sprawie metod nauczania*, [w:] *Jak uczyć poezji?*, Warszawa 1992; Brudnicka A., *O kontroli i ocenie szkolnej*, „Język Polski w Szkole”, 1995/96, z. VI; Budzik J., Ogłóza E., *O programie nauczania i planach dydaktycznych z języka polskiego*, „Język Polski w Szkole”, 1998/99, z. VI; Chrzastowska B., *Lektura i poetyka*, Warszawa 1987; Chrzastowska B., Wysłouch S., *Poetyka stosowana*, Warszawa 1987; De Bono E., *Naucz się myśleć kreatywnie. Podręcznik twórczego myślenia dla dorosłych i dzieci*, Warszawa 1995; Góźdź K., *Ja - narrator. Zabawa w twórczość*, [w:] *Kompetencje szkolnego polonisty*, Warszawa 1995; *Humanistyczne ścieżki edukacyjne*, pod red. H. Wiśniewskiej, L. Tymiakina, Lublin 2000; Jędrychowska M., *Lektura i kultura*, Warszawa 1994; *Kompetencje szkolnego polonisty. Szkice i artykuły z metodyki*, pod. red. B. Chrzastowskiej, Warszawa 1993; Kwiatkowska-Ratajczak M., *Z perspektywy wartości. O prozie dla dzieci i młodzieży*, Poznań 1994; Leszczyńska A., *Wyzwanie. Rola polonisty w nauczaniu blokowym*, „Nowa Poliszczyzna” 1999, nr 3; Metodyczna Biblioteczka „To Lubie”; Myrdzik B., *Rola hermeneu-*

tyki w edukacji polonistycznej, Lublin 1999; Myrdzik B., *Lekcja w zreformowanej szkole*, „Język Polski w Szkole – gimnazjum”, 1999/2000, z. 2; Nowak F.; *Poprawianie prac pisemnych u uczniów*, „Język Polski w Szkole”, 1991/92, z. IV; *Nowe wyzwania dla polonisty. Metodyka. Pomiar. Ewaluacja*, pod red. B. Myrdzik, Lublin 2002; *Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim. Podręcznik do ćwiczeń z metodyki języka polskiego*, pod red. B. Myrdzik, Lublin 2000; *Od teatru żaków do Internetu. O edukacji humanistycznej w szkole*, pod red. B. Myrdzik, Lublin 2003; *Podmiotowy wymiar szkolnej polonistyki*, pod red. Z. Urygi, Kraków 1998; *Podstawa programowa kształcenia ogólnego*, www.menis.gov.pl; Półturzycki J., *Lekcja w szkole współczesnej*, Warszawa 1995; *Standardy wymagań egzaminacyjnych – szkoła podstawowa, gimnazjum*, Warszawa 1999; Stróżyński K., *Ocenianie. Poradnik dla polonistów w gimnazjach*, Kielce 2000; *Wiersze poetów XX wieku na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej*, pod red. B. Myrdzik, Kielce 1998; *Z uczniem pośrodku. Podmiotowa dydaktyka literatury, języka, kultury*, pod red. Z. Budrewicz, M. Jędrzychowskiej, Kraków 1999.

Metody nauczania: ćwiczenia, prace projektowe, obserwacja lekcji

Metody oceny: zaliczenie na podstawie zaangażowania w prace wykonywane na zajęciach, przygotowanie scenariusza lekcji z kształcenia kulturowo-literackiego

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: METODYKA NAUCZANIA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

Typ przedmiotu: obowiązkowe

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: II

Semestr: 3 (30 KW) i 4 (30 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: mgr Ewa Zawadzka

Wymagania wstępne:

Cel przedmiotu: Zadaniem zajęć jest przełożenie treści teoretycznych na praktyczne zastosowanie. Student wdraża się do projektowania procesu kształcenia w oparciu o wiedzę przedmiotową. Nabywa umiejętności operowania nabytą wiedzą. Projektuje lekcje na bazie programu szkoły podstawowej.

Treści merytoryczne przedmiotu: Polonista- swoboda i odpowiedzialność. Ergocentryczny układ komunikacji w procesie nauczania. Założenia i struktura aktualnych programów nauczania (szkoła podstawowa). Podręczniki do nauki języka polskiego (szkoła podstawowa). Formułowanie celów lekcji i ich uwarunkowania. Dobór strategii, form i środków kształcenia. Metody nauczania i ich wpływ na skuteczność działań dydaktycznych. Gry dramatyczne i techniki dramowe. Projektowanie lekcji opartych na różnych modelach. Dzieło literackie w procesie szkolnej komunikacji literackiej (proces czytania, przeżycie estetyczne, typy odbiorcy, style odbiorcy). Doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem. Organizacja procesu poznania lektury. Szkolna interpretacja tekstów lirycznych. Dramat na lekcji języka polskiego. Rola i rodzaj wypowiedzi ustnych i pisemnych w nauczaniu literatury. Ćwiczenia kształcące sprawność językową ucznia (gramatyczno-stylistyczne, kompozycyjno-redakcyjne, słownikowe, frazeologiczne). Metodyka nauczania nauki o języku. Projektowanie lekcji z ortografii i interpunkcji. Metodyka pracy w zespołach. Funkcja oceny szkolnej.

Spis zalecanych lektur: Baluch A., *Poezja współczesna w szkole podstawowej*, Warszawa 1984; Bortnowski S., *Jak uczyć poezji*, Warszawa 1991; Cohen L., Manion L., Morrisom K., *Wprowadzenie do nauczania*, Poznań 1999; Dyduchowa A., *Metody kształcenia sprawności językowej*, Kraków 1988; Dziedzic A., Pichalska J., Świdorska E., *Drama na lekcjach języka polskiego*, Warszawa 1992; Jaworski M., *Metodyka nauki o języku*, Warszawa 1991; Kupisiewicz Cz., *Podstawy dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1973; Nagajowa M., *Kształcenie języka ucznia w szkole podstawowej*, Warszawa 1985; Polański E., *Dydaktyka ortografii i interpunkcji*, Warszawa 1987; Półturzycki J., *Lekcja w szkole współczesnej*, Warszawa 1989; *Programy nauczania dla szkoły podstawowej, zestaw podręczników do szkoły podstawowej, przykładowe konspekty i scenariusze lekcji, program Nowa Szkoła; Poradnik nauczyciela (Raabe)* Warszawa 2003.

Metody nauczania: instruktaż, ćwiczeniowa, heureka, aktywizujące, praca z tekstem

Zasady oceny: frekwencja, aktywność na zajęciach, kolokwium

Język wykładowy: polski.

ROK III

Nazwa przedmiotu: HISTORIA FILOZOFII

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: III

Semestr: 6 (30 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Zdzisław J. Czarnecki

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem wykładu dostosowanego do kierunku studiów jest nie tyle analiza poszczególnych systemów i teorii filozoficznych, ile taka ich prezentacja, by ukazać słuchaczom przewodnie idee składające się na europejskie dziedzictwo intelektualne i ukazać rolę filozofii w kształtowaniu europejskiej kultury umysłowej.

Treści merytoryczne przedmiotu: Grecja VII i VI w. p.n.e. jako miejsce „duchowych narodzin Europy” (Husserl). Od mitu do Logosu – narodziny teorii naukowej. Odkrycie swoistości ludzkiego świata – Protagoras i sofisci. Absolutystyczna reakcja przeciwko relatywizmowi (Sokrates i Platon). Arystotelesowskie odrzucenie Platońskiego idealizmu. *Gdy zawaliły się ściany domu* – jak żyć??? Refleksje nad człowiekiem w dobie hellenizmu. Ateny i judaizm – judeochrześcijański wątek u źródeł europejskiej kultury duchowej. Przewodnie idee myśli średniowiecznej. Antropocentryzm wczesnego renesansu. Załamanie się wczesnorenesansowego optymizmu i antropocentryzmu. Wiek siedemnasty w chaosie poznawczym, politycznym, moralnym i religijnym. Człowiek jako podmiot i wytwór doświadczenia. Dylematy myśli oświeceniowej. *Niebo gwiazdziste nade mną i prawo moralne we mnie* – Kantowskie rozstrzygnięcia dylematu konieczności w przyrodzie i wolności człowieka. Hegel – człowiek w trybach historycznej konieczności. Reinterpretacje i refutacje heglizmu. Idee pozytywizmu i kłopoty z humanistyką – dylematy Fryderyka Nietzschego.

Spis zalecanych lektur: Copleston F., *Historia filozofii*, t. 7-8; *Filozofia i socjologia XX wieku*, red. B. Baczeko, cz. 1-2, Warszawa 1965; *Filozofia współczesna*, t. 1-2, red. Z. Kuderowicz, Warszawa 1983; Miś A., *Filozofia współczesna. Główne nurty*, wyd. 3 poprawione i uzupełnione, Warszawa 2000; Opara S., *Filozofia. Współczesne kierunki i problemy*, Warszawa 1999; Russell B., *Dzieje filozofii Zachodu i jej związki z rzeczywistością polityczno-społeczną od czasów najdawniejszych do dnia dzisiejszego*, księga III, część II *Od Rousseau do dzisiaj*, Warszawa 2000; Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, t. 1-3, Warszawa 1986 lub późniejsze.

Metody nauczania: wykładowa

Metody oceniania: udział w zajęciach

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: PRZEDMIOT DO WYBORU – ESTETYKA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (30 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Teresa Pękala

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem kursu jest: odpowiedź na pytanie o miejsce filozoficznej refleksji nad sztuką w historii kultury europejskiej; wprowadzenie do teorii budowy, wartościowania i oceny dzieła sztuki.

Treści merytoryczne przedmiotu: Program wykładu koncentruje się wokół podstawowych zagadnień estetyki systematycznej z kategoriami: wartości i przeżycia estetycznego oraz dzieła sztuki wraz z towarzyszącymi im w historii teoriami. Zagadnienia: *Mimesis* od Platona i Arystotelesa do Baudrillarda. Wielka Teoria Piękna. Funkcje sztuki. Sztuka i *sacrum*. Sztuka i natura. Aktualność piękna – sztuka jako gra, symbol i święto. Wartości artystyczne i estetyczne. Wartości opozycyjne wobec piękna. Twórczość, nowość, oryginalność a tradycja i artyzm. Budowa i sposób istnienia dzieła sztuki. Spór o definicje i granice sztuki w XX wieku. Spór o awangardę w perspektywie postmodernizmu. Estetyka, anestetyka i antyestetyka. Estetyka transkulturowa.

Spis zalecanych lektur: Dziemidok B., *Sztuka – emocje – wartości*, Warszawa 1992; Eco U., *Dzieło otwarte. Forma i nieokreśloność w poetykach współczesnych*, Warszawa 1994; *Estetyki filozoficzne XX wieku*, pod red. K. Wilkoszewskiej, Kraków 2000; Gadamer H. G., *Aktualność piękna. Sztuka jako gra, symbol i święto*, Warszawa 1993; Tatariewicz W., *Historia estetyki*, t. 1-3, Warszawa 1985; *Wybór pism estetycznych* (W. Tatariewicz, M. Wallis, L. Chwistek, S. Ossowski, R. Ingarden) z serii *Klasyki Estetyki Polskiej* pod red. K. Wilkoszewskiej, Kraków 2004.

Metody nauczania: wykład

Metody oceny: zaliczenie ustne lub praca pisemna

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: PRZEDMIOT DO WYBORU – HISTORIA SZTUKI

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (30 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Jerzy Żywicki

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zajęcia składają się z dwóch segmentów. Pierwszy z nich obejmuje elementy wstępu do historii sztuki, dotyczące podstawowej terminologii, chronologii, klasyfikacji i analizowania dzieł sztuki. Drugi zostanie poświęcony omówieniu wybranych zagadnień z dziejów sztuki od starożytności po współczesność. W jego ramach prezentowane będą dzieła charakterystyczne dla poszczególnych stylów, prądów i kierunków. Omówione zostaną również sylwetki wybranych artystów. Studenci identyfikują gatunki artystyczne, nabywają umiejętność właściwego klasyfikowania i analizowania dzieł sztuki.

Treści merytoryczne przedmiotu: Chronologia dziejów sztuki. Dziedziny sztuk plastycznych (podstawowa terminologia, rodzaje, podziały, techniki). Analiza dzieła sztuki. Sztuka starożytnej Grecji i Rzymu. Charakterystyka i prezentacja zabytków typowych dla stylów średniowiecza, nowożytności i nowoczesności. Kierunki artystyczne w XIX i XX wieku, ich cechy, przedstawiciele i dzieła.

Spis zalecanych lektur: Koch W., *Styl w architekturze*, Warszawa 1996; Kotula A., Krakowski P., *Malarstwo, rzeźba, architektura. Wybrane zagadnienia sztuki współczesnej*, Warszawa 1981; Krasowski W., *Dzieje budownictwa i architektury na ziemiach polskich*, t. 1-3, Warszawa 1989-1991; Rzepińska M., *Siedem wieków malarstwa europejskiego*, Wrocław 1986; *Sztuka świata*, pod red. J. Pijoan i in., t. 1-12, Warszawa 1989-2002.

Metody nauczania: wykład (połączony z prezentacją materiału ilustracyjnego)

Metody oceny: zaliczenie na podstawie obecności

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: WIEDZA O KULTURZE

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (30 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Urszula Majer-Baranowska

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie studentów z różnorodnymi ujęciami: kultury, zjawisk ją tworzących, czynników ją determinujących itd.; kształcenie umiejętności integrowania wiedzy z tego zakresu z wiedzą polonistyczną.

Treści merytoryczne przedmiotu (w wykładach ograniczono treści z zakresu historii sztuki, ponieważ są one tematem osobnego wykładu): Kultura – treść i zakres pojęcia. Kultura a natura, kultura a cywilizacja. Istota kultury. Dziedziny i typy kultury. Składniki kultury. Pojęcie faktu kulturowego i tekstu kultury. Kategorie faktów kulturowych. Systemy kultury. Człowiek jako wytwór i twórca kultury. Uczestnictwo w kulturze. Język jako składnik i jako wartość kultury. Stereotypy językowe. Stereotyp językowy płaczu w polskiej kulturze ludowej. Symbol w kulturze. Symbolika wody. Rytuał - obrzęd - zwyczaj. Rytualizacja komunikacji. Teatr w kulturze. Magia i religia. Sacrum w kulturze. Symbolika świątyni chrześcijańskiej. Przestrzeń i czas jako kategorie kulturowe. Tradycja w rozwoju

kultury. Kultura narodowa - kultura ludowa - kultura regionów. Kultura masowa, kultura popularna a kultura elitarna (na przykładzie filmu i dzieł literackich). Kontrkultura i kultura alternatywna. Hip hop jako subkultura młodzieżowa. Muzyka w kulturze. Malarstwo a literatura. Rozwój i kryzys kultury. Zderzenie kultur - konflikt kulturowy. Tożsamość kulturowa. Asymilacja kulturowa. Wielokulturowość. Globalizacja jako proces kulturowy. Nowe media w kulturze.

Spis zalecanych lektur: *Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, oprac. Godlewski G. i in., red. A. Mencwel, Warszawa 2003; Bartmiński J., Panasiuk J., *Stereotypy językowe*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001; Benedict R., *Wzory kultury*, Warszawa 1966; Bogucka T., *Triumfujące profanum. Telewizja po przełomie 1989*, Warszawa 2002; Buchowski M., *Magia i rytuał*, Warszawa 1993; Burszta J., *Kultura ludowa - kultura narodowa*, Warszawa 1974; Burszta W., *Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje*, Poznań 1998; Cassirer E., *Esej o człowieku*, Warszawa 1971; Chałasiński J., *Kultura i naród*, Warszawa 1968; Conrad J., *Człowiek, rasa, kultura*, Warszawa 1971; Czerwiński M., *Kultura i jej badania*, Wrocław 1985; Dahl S., *Dzieje książki*, Wrocław 1965; Dahlhaus C., Eggebrecht H., *Co to jest muzyka*, Warszawa 1995; Eliade M., *Sacrum, mit, historia*, Warszawa 1978; Gloger R., Skrzydlewski W., *Ilustrowany leksykon muzyki popularnej*, Poznań 2002; Godlewski G., Mencwel A., Sulima R., *Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów*, Warszawa 2003; Goffman E., *Człowiek w teatrze życia codziennego*, Warszawa 1981; Gwóźdź A., *Pejzaże audiowizualne. Telewizja, wideo, komputer*, Kraków 1997; Hani J., *Symbolika świątyni chrześcijańskiej*, Kraków 1994; Helman A., *Twórcza zdrada. Filmowe adaptacje literatury*, Poznań 1998; Huizinga J., *Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury*, Warszawa 1985; Jawłowska A., *Drogi kontrkultury*, Warszawa 1975; Kłoskowska A., *Kultura masowa*, Warszawa 1983; Kłoskowska A., *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa 1996; Kłoskowska A., *Socjologia kultury*, Warszawa 1983; Kołodziejek E., *Człowiek i świat w języku subkultur*, Szczecin 2005; Kowalski P., *Leksykon Znaki świata. Omen, przesąd, znaczenie*, Warszawa-Wrocław 1998; Majer-Baranowska U., *Stereotyp płaczu w polszczyźnie ludowej*, „Etnolingwistyka” 1, Lublin 1988; Majer-Baranowska U., *Woda*, [w:] *Słownik stereotypów i symboli ludowych*, t. 1, cz. 2: *Kosmos*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1999; Nicoll A., *Dzieje teatru*, Warszawa 1977; *Nowe media w komunikacji społecznej XX wieku. Antologia*, red. M. Hopfinger, Warszawa 2002; Pawelczyńska A., *Czas człowieka*, Wrocław 1986; Płażewski J., *Historia filmu 1895-2000*, Warszawa 2001; Płażewski J., *Język filmu*, Warszawa 1982; *Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze*, pod red. A. Kłoskowskiej, Wrocław 1991; *Przestrzeń w języku i w kulturze*, pod red. J. Adamowskiego, Lublin 2005; Rothenbuhler E., *Komunikacja rytualna. Od rozmowy codziennej do ceremonii medialnej*, Kraków 2003; Sapir E., *Kultura, język, osobowość*, Warszawa 1978; Semil M., Wysińska E., *Słownik współczesnego teatru. Twórcy, teatry, teoria*, Warszawa 1980; *Słownik pojęć i tekstów kultury*, pod red. E. Szczęsnej, Warszawa 2002; *Słownik stereotypów i symboli ludowych*, pod red. J. Bartmińskiego, t. 1: *Kosmos*, Lublin. 1996, 1999; Strinati D., *Wprowadzenie do kultury popularnej*, 1998; Sulima R., *Antropologia codzienności*, Kraków 2000; Sulima R., *Głosy tradycji*, Warszawa 2001; *Symbol w kulturze*, pod red. G. Głuchowskiego, cz. 1 i 2, Lublin 1995 i 1999; Tomasello M., *Kulturowe źródła ludzkiego poznawania*, Warszawa 2002; Tyszka A., *Uczestnictwo w kulturze. O różnorodności stylów życia*, Warszawa 1972; Wierzbicka A., *Język – umysł – kultura*, wybór prac pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 1999.

Metody nauczania: problemowa i pogładowa (reprodukcje, fotografie, nagrania audio i wideo)

Metody oceny: zaliczenie

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA POWSZECHNA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: III

Semestr: 5 (10 W) i 6 (10 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Ewa Kołodziejczyk, dr Anna Nasalska

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem kształcenia jest poznanie przez uczestnika zajęć najważniejszych nurtów rozwoju poezji, prozy i dramaturgii w Europie w XX wieku w perspektywie modernizmu i postmodernizmu. W efekcie potrafi on umieścić interpretowane teksty literackie na szerszym tle kulturowym ostatniego stulecia. Analizując wybrane utwory, potrafi zastosować metody interpretacyjne od-

powiadające ich konstrukcjom na wielu płaszczyznach, rozpoznać innowacyjne techniki pisarskie oraz znaleźć dla nich uzasadnienia w odpowiednich światopoglądach naukowych, religijnych i filozoficznych. Wnioski interpretacyjne uogólnia, tworząc syntezy związane z pisarstwem pojedynczego autora, grupy lub formacji.

Treści merytoryczne przedmiotu: Znaczenie poezji G. Apollinaire'a dla rozwoju europejskiej awangardy literackiej. Innowacje formalne prozy europejskiej. Rozwój literatury kobiecej i krytyki feministycznej. *Pani Dalloway* V. Woolf. Dwudziestowieczne kontynuacje symbolizmu. Poezja T. S. Eliota. Archeologia pamięci. *W poszukiwaniu straconego czasu* M. Prousta wobec filozofii i psychologii nowoczesnej. Modernistyczne choroby przełomu wieków. *Czarodziejska góra* T. Manna. Koniec powieści. Monolog Molly Bloom z *Ulissesa* J. Joyce'a jako przykład zastosowania strumienia świadomości i polemika z mitem Penelopy. Diagnozy współczesności. *Czekając na Godota* S. Becketta. Poetyka powieści postmodernistycznej. *Imię róży* U. Eco.

Spis zalecanych lektur: T e k s t y l i t e r a c k i e : Apollinaire G., *Wybór poezji*, BN II 176; Woolf V., *Pani Dalloway*; Eliot T. S., wybór poezji; Proust M., *W poszukiwaniu straconego czasu*, t. 1; Mann T., *Czarodziejska góra*; Joyce J., *Ulisses*; Beckett S., *Czekając na Godota*; Eco U., *Imię róży*.

O p r a c o w a n i a : „Literatura na Świecie” 1998, nr 1/2; „Literatura na Świecie” 2000, nr 4/5; Błoński J., *Widzieć jasno w zachwyceniu*, źródło dowolne; Błoński W., *Samuel Beckett i nowy teatr*, [w:] S. Beckett, *Czekając na Godota*, Warszawa 1992; Borowy W., *Poezja T. S. Eliota*, [w:] T. S. Eliot, *Wybór poezji*, Warszawa 1960; Domagalski J., *Proust w literaturze polskiej do 1945 roku*, Warszawa 1995; Eco U., *Poetyki Joyce'a*, wyd. dowolne; Gazda G., *Słownik europejskich kierunków i grup literackich XX wieku*, Warszawa 2000; Kamionowski J., *Virginia Woolf w poszukiwaniu straconej równowagi*, „Opcje” 1997, nr 2; Kępa J., *Idea „środką” jako fundament nowego humanizmu w „Czarodziejskiej górze” Tomasza Manna*, „Kresy” 2001, nr 4; Naganowski E., *Telemach w labiryncie świata: o twórczości Jamesa Joyce'a*, Poznań 1997; *Pisarze świata. Słownik encyklopedyczny*, Warszawa 1999; Pütz P., *Choroba jako stymulator życia: Nietzsche na Czarodziejskiej Górze*, „Kresy” 2001, nr 4; *Słownik literatury XX wieku*, pod red. A. Brodzkiej i in. Wrocław 1992 i wyd. nast.

Metody nauczania: praca z tekstem, heureza, praca w grupach

Metody oceny: frekwencja i aktywne uczestnictwo w konwersatorium, kolokwium

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: POETYKA (KONTYNUACJA)

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (20 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Małgorzata Meddecka

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zaznajomienie studentów z podstawowymi kategoriami poetyki opisowej. Nabycie umiejętności charakteryzowania dzieła literackiego przy zastosowaniu podstawowych kategorii genologicznych i historycznoliterackich, odróżniania tradycyjnych i współczesnych sposobów kształtowania struktury dzieła literackiego.

Treści merytoryczne przedmiotu: Kategorie opisu dramatu: teorie dramatu (literacka, teatralna, teoria „przekładu”), struktura dramatu, forma zamknięta a forma otwarta dramatu, forma otwarta dramatu współczesnego. Kategorie opisu epiki: epos a powieść, podstawy teoretyczne analizy strukturalnej (narracja i fabuła), schematy fabularne romansu i powieści kryminalnej, typy narracji (auktoralna, personalna, pierwszoosobowa), techniki prowadzenia narracji, powieść homofoniczna a powieść polifoniczna, powieść XIX-wieczna a powieść współczesna.

Spis zalecanych lektur: Chrzastowska B., Wysłouch S., *Poetyka stosowana*, Warszawa 2000; Głowiński M., Okopień-Sławińska A., Kostkiewiczowa T., Sławiński J., *Słownik terminów literackich*, Wrocław 2000; Kulawik A., *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994; *Słownik literatury polskiej XIX wieku i Słownik literatury polskiej XX wieku* (wybrane hasła); Bachórz J., *Romans w powieści*, [w:] *Tekst i fabuła. Z dziejów form artystycznych w literaturze polskiej*, pod red. Cz. Niedozielskiego i J. Sławińskiego, Wrocław 1979; Bachtin M., *Polifoniczna powieść Dostojewskiego*, [w:] tenże, *Problemy poetyki Dostojewskiego*, przeł. N. Modzelewska, Warszawa 1970; Geertz C., *O gatunkach zmaconych*, [w:] *Postmodernizm*, pod red. R. Nycza, Kraków 1996; *Genologia polska. Wybór*

tekstów, Warszawa 1983 (tu: Sławiński J., *O kategorii podmiotu lirycznego*, (tu: Brach J., *O znakach literackich i znakach teatralnych*, Głowiński M., *Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej*); Głowiński M., *Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej*, [w:] *Powieść młodopolska*, Wrocław 1969; Głowiński M., *Narracja jako monolog wypowiedziany*, [w:] tenże, *Gry powieściowe*, Warszawa 1973; Głowiński M., *Powieść i autorytety*, [w:] tenże, *Porządek, chaos, znaczenie*, Warszawa 1968; Lasić S., *Poetyka powieści kryminalnej. Próba analizy strukturalnej*, przeł. M. Petryńska, Warszawa 1976 (wybrane fragmenty); Markiewicz H., *Rodzaje i gatunki literackie*, [w:] tenże, *Główne problemy wiedzy o literaturze*, Kraków 1996; *Problemy teorii literatury*, t. 1-2, Wrocław 1987 (tu: Skwarczyńska S., *Nie dostrzeżony problem podstawowy genologii*, t. 2; Skwarczyńska S., *Niektóre praktyczne konsekwencje teatralnej teorii dramatu*, t. 1; Sławińska I., *Struktura dzieła teatralnego*, t. 1); Skwarczyńska S., *Wstęp do nauki o literaturze*, t. 3, Warszawa 1965 (rozdz. 3); Stanzel F., *Typowe formy powieści*, [w:] *Teoria form narracyjnych w niemieckim kręgu językowym. Antologia*, Kraków 1980; *Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów „Pamiętnika Literackiego”*, s. 1, Wrocław 1977 (tu: Bachtin M., *Epos a powieść*, Barthes R., *Wstęp do analizy strukturalnej opowiadań*, Humphrey R., *Strumień świadomości. Techniki*); Woźniakiewicz-Dziadosz M., *Dawna i nowa fabularność*, [w:] tenże, *Obrzeża formy powieściowej*, Lublin 1998.

Metody nauczania: elementy heurystyki, praca z tekstem, praca w grupach

Metody oceny: frekwencja, kolokwium, egzamin pisemny po semestrze 5.

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: HISTORIA LITERATURY POLSKIEJ DO ROKU 1939 (MŁODA POLSKA)

Typ przedmiotu: obowiązkowy

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (10 W + 10 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Dariusz Trzeźniowski

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie studenta z głównymi zjawiskami w obrębie literatury polskiej lat 1864-1918. Student potrafi zdefiniować podstawowe prądy i nurty literatury II połowy XIX i początku XX wieku oraz omówić je na podstawie konkretnych tekstów; zapoznanie z wybranymi pracami analitycznymi i syntetycznymi historyków literatury; podniesienie kompetencji studenta w zakresie historycznoliterackiej analizy tekstów.

Treści merytoryczne przedmiotu: Pozytywizm polski jako postawa ideowo-światopoglądowa i filozoficzna. Spory ideologiczne konserwatystów z liberałami. Program społeczny i funkcje literatury. Pozytywistyczna publicystyka; artykuły programowe pozytywistów warszawskich i ich postulaty literackie. Poetyckie wystąpienia programowe polskiego pozytywizmu (A. Asnyk, M. Konopnicka). Strategia powieści tendencyjnej, jej związek z „ideologicznym intertekstem” (zagadnienie tendencja a intertekstualność, wypowiedzi publicystyczne i krytycznoliterackie). Rewizja stanowiska w kwestii programu literackiego – krytyka tendencyjności. Paradygmat realizmu w publicystyce i literaturze drugiej połowy XIX wieku. Recepcja krytyczna realizmu jako kategorii estetycznej i prądu literackiego. Wielkie powieści dojrzałego realizmu. Pozytywistyczne powieściopisarstwo historyczne (Sienkiewicz, Prus). Inspiracje naturalizmu. Światopogląd i poetyka. Europejskie powinowactwa naturalistów. W „laboratorium” polskiego naturalizmu (twórczość A. Sygietyńskiego, A. Dygasińskiego). Małe formy narracyjne pozytywizmu polskiego. Zagadnienia genologiczne. Ewolucja od noweli i opowiadania po formy paraboliczne i hybrydyczne. Liryka drugiej połowy XIX wieku (A. Asnyk, M. Konopnicka). Teatr i dramat pozytywistyczny. Ośrodki teatralne, konwencje komedii salonowej (M. Bałucki, J. Bliziński). Przełamywanie poetyki realizmu i kryzys światopoglądu pozytywistycznego.

Młodopolskie manifesty literackie: koncepcja artysty, sztuki, dzieła literackiego; artysta wobec kultury mieszczańskiej, tradycji, patriotyzmu; wyznaczniki manifestu jako gatunku. „Macie serc swoich wykładaczy” – poezja K. Przerwy-Tetmajera a „uczuciowość modernistyczna”. Konsekwencje światopoglądu pozytywistyczno-naturalistycznego: liryka pesymistyczno-dekadencka. Poetyka impresjonistyczna i symbolistyczna. Hymny Jana Kasprowicza jako przejaw ekspresjonizmu polskiego (odmienne postawy światopoglądowo-religijne i ich artystyczne realizacje). Przykład poezji ekspresjonistycznej: *W mroku gwiazd* Tadeusza Micińskiego – między bogoburczym buntem a pokorną ofiarą; (poetyka oksymoronu, lucyferyczny prometeizm, tragizm, próba transgresji i mistyczne poszukiwania, de-

formacja i destrukcja). Poetyka powieści młodopolskiej (narracja, kompozycja fabularna, polifoniczność, stylistyka). *Próchno* Wacława Berenta jako „kompedium ulubionych w dekadentyzmie schematów” (osobowość dekadenccka, artysta wobec świata, kobieta w świecie artystów, przestrzeń miasta). Młodopolska powieść historyczna (antynomie powieści historycznej, sekwencje symboliczno-obrazowe, konstrukcje postaci, sposób narracji, reinterpretacja mitów narodowych). „Listopadowe” dramaty narodowe Stanisława Wyspiańskiego – przykład *Nocy listopadowej*. Mitologia i historia, symboliczno-ekspresjonistyczny charakter dramatu.

Spis zalecanych lektur: *Literatura pozytywizmu*: Teksty obowiązkowe: *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN I 249 (wybór); Orzeszkowa E., *Marta, Meir Ezołowicz; Niziny* lub *Dziurdziowie, Cham, Nad Niemnem*; Prus B., *Opowiadania i nowele* (wybór), *Placówka, Laka, Emancypantki, Faraon*; Sienkiewicz H., *Wybór nowel i opowiadań, Ogniem i mieczem, Potop, Pan Wołodyjowski, Quo vadis, Krzyżacy, Bez dogmatu*; Lam J., *Wielki świat Capowic*; Sygietyński A., *Wysadzony z siodła* lub *Na skałach Calvados*; Konopnicka M., *Poezje, Nowele* (wybór); Asnyk A., *Poezje*; Bałucki M., *Grube ryby, Dom otwarty*. Teksty zalecane: Orzeszkowa E., *Opowiadania (ABC, Dobra pani, Tadeusz, Gloria victis)*; Prus B., *Kroniki* (wybór); Sienkiewicz H., *Listy z podróży do Ameryki* (wybór), *Rodzina Połanieckich*; Świętochowski A., *Nowele i opowiadania (Karl Krug, Chawa Rubin, Damian Capenko)*; Dygasiński A., *Beldonek, Gody życia*; Bliziński J., *Pan Damazy*.

Opracowania: Markiewicz H., *Pozytywizm*, Warszawa 1998; Borkowska G., *Pozytywiści i inni*, Warszawa 1996; Ichnatowicz E., *Literatura polska drugiej połowy XIX wieku*, Warszawa 2000; *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, red. J. Bachórz, A. Kowalczykowska, Wrocław 1991 (wybrane hasła); Żmigrodzka M., *Orzeszkowa. Młodość pozytywizmu*, Warszawa 1965 (rozdz. *Strategia powieści tendencyjnej*); Martuszevska A., *Poetyka polskiej powieści dojrzałego realizmu*, Wrocław 1977; Szwejkowski T., *Twórczość Bolesława Prusa*, Warszawa 1972; Krzyżanowski J., *Twórczość Henryka Sienkiewicza*, Warszawa 1973; Głowiński M., *Powieść i autorytety*, [w:] *Porządek chaos, znaczenie*, Warszawa 1968; Pieścikowski E., „*Emancypantki*” B. Prusa, Warszawa 1970; Bujnicki T., „*Trylogia*” Sienkiewicza na tle polskiej powieści historycznej, Warszawa 1973. Opracowania zalecane: *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku*, seria IV: *Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni, H. Markiewicz, Z. Żabicki, Warszawa 1965-1971; Jankowski E., *Eliza Orzeszkowa*, Warszawa 1988; Szypowska M., *Konopnicka jakiej nie znamy*, Warszawa 1963; Kulczycka-Saloni J., *Literatura polska lat 1876-1902 a inspiracja Emila Zoli*, Wrocław 1974; Knysz-Rudzka D., *Europejskie powinowactwa naturalistów polskich*, Warszawa 1992; Martuszevska A., *Pozytywistyczne parabole*, Gdańsk 1997; Borkowska G., *Cudzoziemki*, Warszawa 1996; Paczoska E., „*Lalka*”, czyli *rozpad świata*, Białystok 1995; Mocarska-Tycowa Z., *Wybory i konieczność. Poezja Adama Asnyka wobec gustów estetycznych i najważniejszych pytań swoich czasów*, Toruń 1990.

Literatura Młodej Polski: Teksty: *Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski*, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska (wybór); *Antologia liryki Młodej Polski*, oprac. I. Sikora (tu: W. Korab-Brzozowski, M. Komornicka, A. Lange, Z. Przesmycki-Miriam, W. Rolicz-Lieder, J. Żuławski); Przerwa-Tetmajer K., *Poezje wybrane, Na Skalnym Podhalu* (do wyboru 5 opowiadań); Kasprówicz J., *Wybór poezji*; Miciński T., *Wybór poezji, Książ Patiomkin*; Korab-Brzozowski S., *Poezje zebrane*; Zawistowska K., *Utwory zebrane*; Ostrowska B., *Poezje*; Staff L., *Wybór poezji* (wiersze z młodopolskich tomików); Leśmian B., *Poezje zebrane*; Dąbrowski I., *Śmierć*; Żeromski S., *Wybór opowiadań (Rozdziobią nas kruki, wrony..., Mogiła, Siłaczka, Zmierzch, Doktor Piotr, Echa leśne)*, *Szyfrowe prace, Ludzie bezdomni, Popioły, Wierna rzeka*; Reymont W.S., *Chłopi, Ziemia obiecana*; Berent W., *Próchno, Ozimina*; Irzykowski K., *Pałuba*; Żuławski J., *Na srebrnym globie*; Przybyszewski S., *Requiem aeternam, Confiteor, O „nową sztukę”, O dramacie i scenie, Złote runo*; Wyspiański S., *Warszawianka, Noc listopadowa, Wesele, Wyzwolenie, Akropolis, Achilleis*; Zapolska G., *Moralność pani Dulskiej, Żabusia, Ich czworo*; Kisielewski J. K., *W sieci, Karykatury*; Perzyński W., *Lekkomyślna siostra, Szczęście Frania*; Rittner T., *Głupi Jakub, W małym domku*; Rostworowski K. H., *Judas z Kariothu*; Rydel L., *Zaczarowane koło, Betlejem polskie*; Brzozowski S., *Legenda Młodej Polski*; Żeleński-Boy T., *Znaszli ten kraj?* (wybór). Teksty zalecane: *Poetki przełomu XIX i XX wieku*, pod red. J. Zacharskiej, Białystok 2000; *Rozkwitały pęki białych róż... Wiersze, pieśni lat 1908-1918*, oprac. A. Romanowski, t. 1-2, Warszawa 1990; Korab-Brzozowski W., *Utwory zebrane*; Przesmycki-Miriam Z., *Wybór poezji*; Lange A., *Wiersze wybrane*; Rolicz-Lieder W., *Wybór poezji*; Komornicka M., *Utwory poetyckie*; Wolska M., *Poezje wybrane*; Miciński T., *Niedokonany. Kuszenie*

Chrystusa Pana na pustyni; Miciński T., *Nietota. Księga tajemna Tatr*; Miciński T., *W mrokach złoto-
go pałacu czyli Bazylissa Teofanu*; Orkan W., *W Roztokach*; Reymont W. S., *Komediantka*; Strug A.,
Dzieje jednego pocisku; Żeromski S., *Dzienniki* (wybór), *Dzieje grzechu*, *Duma o hetmanie*, *Aryman
mści się*, *Róża*, *Sułkowski*; Jaworski R., *Historie maniaków*; Przybyszewski S., *Śnieg*; Wyspiański S.,
Bolesław Śmiały; *Skalka*, *Legion*, *Kłątwa*, *Powrót Odysa*, *Sędziowie*; Nowaczyński A., *Wielki Fryde-
ryk*; Nowaczyński A., *Małpie zwierciadło*; Zapolska G., *Skiz*, *O czym się głośno nie mówi*; Żeleński-
Boy T., *Słówka*. **Opracowania obowiązkowe**: *Słownik literatury polskiej XX wieku*,
oprac. A. Brodzka [i inn.], Wrocław 1992 (hasła: „Chimera”; *Dekadentyzm*; *Egzotyzm*; *Ekspresjo-
nizm*; *Franciszkanizm*; *Impresjonizm*; „Krytyka”; *Mit w literaturze*; *Młoda Polska*; „Museion”; *Par-
nasizm*; *Regionalizm*; *Rewolucja a literatura*; *Symbolizm*; *Sztuka dla sztuki*; *Topika chrześcijańska*;
Topika pozaeuropejskich kręgów kultury; „*Życie*”); Hutnikiewicz A., *Młoda Polska*, Warszawa 1994;
Makowiecki A. Z., *Młoda Polska*, Warszawa 1981; Podraza-Kwiatkowska M., *Literatura Młodej Pol-
ski*, Warszawa 1992; Bartoszyński K., „*Popioły*” i kryzys powieści historycznej, [w:] *Teoria i inter-
pretacja*, Warszawa 1985; Głowiński M., *Powieść młodopolska*, [w:] *Prace wybrane*, pod red. R. Ny-
cza, t. 1, Kraków 1997; Głowiński M., *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana*,
[w:] *Prace wybrane*, t. 4, Kraków 1998; Eustachiewicz L., *Dramaturgia Młodej Polski*, Warszawa
1982; Lipski J. J., *Twórczość Jana Kasprowicza w latach 1891-1906*, Warszawa 1975; Podraza-
Kwiatkowska M., *Symbolizm i symbolika Młodej Polski*, Kraków 1975; Walas T., *Ku otchłani. Dek-
adentyzm w literaturze polskiej 1890-1905*, Kraków 1986. **Opracowania zalecane**: *Obraz
literatury polskiej XIX i XX wieku*, seria V: *Literatura Młodej Polski*, oprac. K. Wyka, A. Hutnikie-
wicz, M. Puchalska, t. 1-4, Warszawa 1968-77; Wyka K., *Modernizm polski*, [w:] *Młoda Polska*, t. 1,
Kraków 1980; Krzyżanowski J., *Neoromantyzm polski*, Wrocław 1980; Tomkowski J., *Młoda Polska*,
Warszawa 2001; Wallis M., *Secesja*, Warszawa 1984; Głowiński M., *Ekspresja i empatia. Szkice
o młodopolskiej krytyce literackiej*, Kraków 1995; Gutowski W., *Nagie dusze i maski. O młodopol-
skich mitach miłości*, Kraków 1992; Gutowski W., *Z próżni nieba ku religii życia. Motywy chrześci-
jańskie w literaturze Młodej Polski*, Kraków 2001; Hutnikiewicz A., *Żeromski*, Warszawa 1987; Koc
B., *Reymont. Opowieść biograficzna*, Warszawa 2000; Kwiatkowski J., *U podstaw liryki Leopolda
Staffa*, Warszawa 1966; Łempicka A., *Stanisław Wyspiański. Idee i formy*, Kraków 1973; Makowiecki
A. Z., *Młodopolski portret artysty*, Warszawa 1971; Matuszek G., *Naturalistyczne dramaty*, Kraków
2001; Nycz R., *Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie*, Wrocław 1997; Podraza-
Kwiatkowska M., *Somnambulicy-dekadenci-herosi*, Kraków 1985; Podraza-Kwiatkowska M., *Wolność
i transcendencja*, Kraków 2001; Stala M., *Metafora w poezji Młodej Polski*, Warszawa 1988; Weiss
T., *Cyganeria Młodej Polski*, Kraków 1970; Węgrzyniak R., *Wokół „Wesela”*, Wrocław 1991; *Lektu-
ry polonistyczne. Od realizmu do preekspresjonizmu*, red. G. Matuszek, Kraków 2001 (prace: T. Wa-
las, G. Matuszek, W. Gutowskiego, M. Popiel, A. Czabanowskiej-Wróbel).

Metody nauczania: wykład, dyskusja, praca z tekstem

Metody oceny: ocena ciągła – bieżące przygotowanie do zajęć oraz aktywność, kontrola obecności;
ocena przygotowanej pracy pisemnej

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA POLSKA DO ROKU 1939 (DWUDZIESTOLECIE MIĘDZY-
WOJENNE)

Typ przedmiotu: obowiązkowy

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: III

Semestr: 5 (10 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Ewa Kołodziejczyk

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem kształcenia na wykładzie z literatury polskiej do 1939 roku jest zbudowanie
panoramy twórczości Dwudziestolecia w najnowszej perspektywie periodyzacyjnej, tj. związanej
z istnieniem europejskiej formacji modernistycznej. Słuchacz wykładu poznaje najważniejsze nurty
rozwoju poezji, prozy i dramaturgii między wojnami. Potrafi zrekonstruować etapy ewolucji
tematów, wątków problemowych, gatunków, stylów, form awangardowych i tradycyjnych, jakie do-
minują w międzywojniu. Znajdując pokrewieństwa formalne i tematyczne w różnych rodzajach lite-
rackich, rozumie dynamikę procesu historycznoliterackiego w tym okresie. Potrafi wskazać sfery

przenikania się dotychczasowo odległych typów pisarstwa, jakie z pogranicza literatury przesunięte zostają do jej centrum i budują specyficzny horyzont literatury XX wieku.

Treści merytoryczne przedmiotu: Modele periodyzacyjne literatury przed 1945 r. Programy i grupy poetyckie w latach 1918-1939. Ewolucje awangardy poetyckiej w Polsce międzywojennej. Główne nurty prozy Dwudziestolecia. Międzywojenne pisarstwo kobiet. Nowatorzy narracji między wojnami. Międzywojenna literatura faktu. Modele dramatopisarstwa międzywojennego. Dramat realistyczny Dwudziestolecia. Dramat awangardowy Dwudziestolecia.

Spis zalecanych lektur: Teksty literackie: *Poezja polska okresu dwudziestolecia międzywojennego. Antologia*, BN I 253 (wybór wierszy J. Tuwima, J. Lechonia, A. Słonimskiego, K. Wierzyńskiego, J. Iwaszkiewicza, M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, W. Broniewskiego, K. I. Gałczyńskiego); Leśmian B., *Poezje wybrane*, BN I 217; Przyboś J., *Sytuacje liryczne: wybór poezji*, BN I 266; Kuncewiczowa M., *Cudzoziemka*; Gojawczyńska P., *Dziewczęta z Nowolipek*; Kaden-Bandrowski J., *General Barcz*; Schulz B., *Sklepy cynamonowe*; *Sanatorium pod Klepsydrą*; Żeromski S., *Przedwiośnie*; Andrzejewski J., *Ład serca*; Gombrowicz W., *Ferdydurke*, *Iwona, księżniczka Burgunda*; Dąbrowska M., *Noce i dnie*; Witkiewicz S. I., *Szewcy*, *W małym dworku*; Szaniawski J., *Dwa teatry*; Nałkowska Z., *Granica*, *Romans Teresy Hennert*; Iwaszkiewicz J., *Panny z Wilka*, *Brzezina*; Choromański M., *Zazdrość i medycyna*.

Opracowania: Podręczniki i słowniki: Hutnikiewicz A., *Od czystej formy do literatury faktu*, Toruń 1979 i wyd. nast.; *Słownik literatury XX wieku*, pod red. A. Brodzkiej i in., Wrocław 1992 i wyd. nast.; J. Kwiatkowski, *Literatura Dwudziestolecia*, wyd. dowolne. Monografie i krytyka literacka: Kowalczykowa A., *Programy i spory literackie w dwudziestoleciu międzywojennym 1918-1939*, Warszawa 1969; Jaworski S., *Awangarda*, Wrocław 1992; Zaleski M., *Przygoda drugiej awangardy*, Wrocław 2000; Jarzębski J., *Wstęp*, [do:] B. Schulz, *Wybór pism*, BN I 264; Błoński J., *Witkacy na zawsze*, Kraków 2003; Błoński J., *Forma, śmiech i rzeczy ostateczne*, wyd. dowolne; Przybylski R., *Eros i Tanatos. Proza Jarosława Iwaszkiewicza 1916-1938*, wyd. dowolne; *Prozaicy dwudziestolecia międzywojennego. Sylwetki*, red. B. Faron, Warszawa 1972; Jurga-Rychlińska A., *Cztery razy „Cudzoziemka”*, „Polonistyka” 2001, nr 6.

Metody nauczania: podająca

Metody oceny: egzamin ustny

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA POLSKA DO ROKU 1939 (DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE)

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: III

Semestr: 5 (10 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Ewa Kołodziejczyk

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Celem kształcenia na konwersatorium z literatury polskiej do 1939 roku jest zbudowanie panoramy twórczości polskiej w Dwudziestoleciu w najnowszej perspektywie periodyzacyjnej, tj. związanej z istnieniem europejskiej formacji modernistycznej. Uczestnik konwersatorium pozna utwory reprezentujące najważniejsze nurty rozwoju poezji, prozy i dramatopisarstwa w Polsce międzywojennej. Potrafi umieścić interpretowane teksty literackie na szerszym tle filozoficznym epoki. Analizując wybrane utwory, potrafi zastosować metody interpretacyjne odpowiadające ich konstrukcjom na wielu płaszczyznach. Wnioski interpretacyjne uogólnia, tworząc syntezy związane z pisarstwem pojedynczego autora, grupy lub formacji.

Treści merytoryczne: Modele liryki międzywojennej. S. Młodożeniec, *XX wiek*; J. Tuwim, *Liryka*; T. Peiper, *Noga*, J. Przyboś, *Rezolucja*; J. Czechowicz, *kompozycja*; C. Miłosz, *Kompozycja*. Ewolucja formalna i tematyczna poezji skamandryckiej. Poetyka i problematyka powieści międzywojennej. Psychologizm i specyfika polskiej prozy kobiecej na przykładzie *Cudzoziemki* M. Kuncewiczowej. Modernistyczne obrachunki z czasem i przestrzenią. *Sanatorium Pod Klepsydrą* B. Schulza jako realizacja mitu Księgi. *W małym dworku* S. I. Witkiewicza. Czysta Forma, gra z konwencją i z czytelnikiem. *Iwona, księżniczka Burgunda* W. Gombrowicza jako przykład dramatu awangardowego. Egzystencjalizm opowiadań J. Iwaszkiewicza.

Spis zalecanych lektur: Teksty literackie: *Poezja polska okresu dwudziestolecia międzywojennego. Antologia*, BN I 253; Kuncewiczowa M., *Cudzoziemka*; Schulz B., *Sanatorium Pod Klepsydrą*; Witkiewicz S. I., *W małym dworku*; Gombrowicz W., *Iwona, księżniczka Burgunda*; Iwaszkiewicz J., *Brzezina, Panny z wilka*.

Opracowania: *Słownik literatury XX wieku*, pod red. A. Brodzkiej i in., Wrocław 1992 i wyd. nast.; Kwiatkowski J., *Literatura Dwudziestolecia*, wyd. dowolne; Hutnikiewicz A., *Od czystej formy do literatury faktu*, Toruń 1979 i wyd. nast.; *Prozaicy dwudziestolecia międzywojennego. Sylwetki*, red. B. Faron, Warszawa 1972; Kowalczykowska A., *Programy i spory literackie w dwudziestoleciu międzywojennym 1918-1939*, Warszawa 1969; Jaworski S., *Awangarda*, Wrocław 1992; Zaleski M., *Przygoda drugiej awangardy*, Wrocław 2000; Jarzębski J., *Wstęp*, [do:] B. Schulz, *Wybór pism*, BN I 264; Błoński J., *Witkacy na zawsze*, Kraków 2003; Błoński J., *Forma, śmiech i rzeczy ostateczne*, wyd. dowolne.

Metody nauczania: praca z tekstem, heureka, praca w grupach

Metody oceny: praca pisemna na wskazany temat

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA WSPÓŁCZESNA

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: III

Semestr: 6 (20 W + 30 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Rafał Szczerbakiewicz, dr Dorota Mazurek

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Poznanie historii literatury polskiej drugiej połowy XX wieku – procesów historycznych i stylistycznych w niej zachodzących. Efekty i kompetencje: zrozumienie zjawisk politycznych, społecznych i kulturowych zachodzących w Polsce w latach 1945-1990; kształtowanie samodzielności intelektualnej i sprawności interpretacyjnej w odniesieniu do tekstów literatury współczesnej.

Wymagania wstępne:

Treści merytoryczne przedmiotu: 1) Pokolenie „Sztuki i Narodu”. 2) Twórczość poetycka K. K. Baczyńskiego. 3) Literatura obozowa (wizja T. Borowskiego a wizja G. Herlinga-Grudzińskiego). 4) Literatura wobec doświadczeń wojny – między dokumentem a fikcją. 5) Wojna w prozie J. Mackiewicza. 6) Twórczość T. Różewicza. 7) Temat Holocaustu w prozie powojennej. 8) Spór o realizm w latach 1945 – 49. 9) Literatura „obrachunków inteligentkich”. 10) Socrealizm. Doktryna i praktyka literatury agitacyjnej. 11) Literatura rozrachunkowa. 12) Proza paraboliczna jako forma współczesnej powieści politycznej. 13) Proza tzw. „małego realizmu” jako reakcja na socrealizm. 14) Poeci zbuntowani. (Bursa, Wojacek, Stachura). 15) Poezja kręgu refleksji moralnej i filozoficznej. (Szymborska, Herbert, Różewicz, ks. Twardowski). 16) Tendencje eksperymentalne w twórczości Mirona Białoszewskiego. 17) Poezja Nowej Fali. 18) Kryzys realizmu w powieści. Od autotematyzmu do form sylwicznych. 19) Dziennik i esej – formy literatury afabularnej. 20) Główne tendencje w rozwoju powieści historycznej. 21) Literatura wobec kultury: nurt wiejski i nurt kresowy w literaturze powojennej. 22) Twórczość dramaturgiczna T. Różewicza. 23) Groteskowy świat dramatów S. Mrożka. 24) Dramaturgia powojenna W. Gombrowicza. 25) Twórczość prozatorska Gombrowicza po roku 1945. 26) Czesław Miłosz – poeta i eseista.

Spis zalecanych lektur: O p r a c o w a n i a : *Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, Warszawa 1984; *Słownik literatury polskiej XX w.*, oprac. A. Brodzka, Wrocław 1992; Barańczak S., *Uciekinier z utopii. O poezji Z. Herberta*, Wrocław 1994; Błoński J., *Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. Studia o Gombrowiczu*, Warszawa 1992. Balcerzan E., *Poezja polska 1939-1965*, Warszawa 1982; Burkot S., *Proza powojenne 1945-1987*, Warszawa 1991; Dąbrowski K., *Literatura polska 1945-1995*, Warszawa 1998; Jarosiński Z., *Literatura polska lat 1945-1975*, Warszawa 1996; *Lektury polonistyczne*, t. I-II; *Literatura współczesna*, pod red. R. Nycza, Kraków 1999; Majchrowski Z., *Poezja jak otwarta rana*, Warszawa 1993; *Poznanwanie Miłosza*, pod red. J. Kwiatkowskiego, Kraków 1985; *Radość czytania Szymborskiej*, oprac. S. Balbus, Kraków 1996; *Sporne postaci polskiej literatury współczesnej*, praca zbiorowa pod red. A. Brodzkiej i L. Burskiej, Warszawa 1994-95; Sugiera M.,

Dramaturgia S. Morożka, Kraków 1997; Święch J., *Literatura polska w latach II wojny światowej*, Warszawa 1997.

Teksty (proza): 1) Nałkowska Z., *Medaliony*, 2) Szczepański J. J., *Buty, Wszarz, Przed nieznanym trybunałem*, 3) Borowski T., opowiadania, 4) Białoszewski M., *Pamiętnik z powstania warszawskiego*, 5) Herling-Grudziński G., *Inny świat*, 6) Mackiewicz J., *Droga donikąd*, 7) Dygat S., *Jezioro Bodeńskie*, 8) Grynberg H., *Drohobycz, Drohobycz...* 9) Parnicki T., *Srebrne orły*, 10) Strykowski J., *Głosy w ciemności*, 11) Bocheński J., *Boski Juliusz*, 12) Kuśniewicz A., *Król Obojga Sycylii*, 13) Konwicki T., *Mała Apokalipsa, Kompleks polski*, 14) Hłasko M., *Utwory wybrane*, t. I *Opowiadania*, t. II *Ósmy dzień tygodnia*, 15) Gombrowicz W., *Trans-Atlantyk*, 16) Lem S., *Eden, Fiasko, Dzienniki gwiazdowe* (wybór), 17) Andrzejewski J., *Ciemności kryją ziemię, Bramy raj, Miazga*, 18) Myśliwski W., *Kamień na kamieniu*, 19) Redliński E., *Awans, Konopielka*, 20) Miłosz Cz., *Dolina Issy*, 21) Tyrmand L., *Dziennik 1954*; (**dramat**): 1) Szaniawski J., *Dwa teatry*, 2) Różewicz T., *Kartoteka, Kartoteka rozrzucona*, 3) Mrożek S., *Tango, Emigranci*, 4) Gombrowicz W., *Operetka*; (**poezja – wybrane wiersze**): 1) K. K. Baczyński, 2) T. Gajcy, 3) T. Różewicz, 4) Z. Herbert, 5) W. Szymborska, 6) M. Białoszewski, 7) A. Bursa, 8) E. Stachura, 9) S. Barańczak, 10) R. Krynicki, 11) R. Wojacek, 12) J. Twardowski.

Metody nauczania: praca z tekstem, heureka, metoda podająca.

Metody oceny: zaliczenie na podstawie frekwencji i aktywnego udziału w zajęciach, a także egzamin końcowy w formie pisemnej.

Język wykładowy: polski

Nazwa przedmiotu: GRAMATYKA HISTORYCZNA Z ELEMENTAMI DIALEKTOLOGII I SCS

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (10 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Władysława Bryła

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zapoznanie słuchaczy z rozwojem kategorii fleksyjnych i z wybranymi zagadnieniami zakresu słowotwórstwa i leksykologii historycznej.

Treści merytoryczne przedmiotu: Historyczne uwarunkowania wariantowości fleksyjnej. Powstanie deklinacji rodzajowych rzeczownika, rodzaju męskoosobowego, fleksja przymiotnika (prosta i złożona), fleksja liczebnika, przebieg procesów demorfologizacyjnych. Przemiany w polskiej koniugacji: zanik czasu przeszłego złożonego i zaprzęskiego, zmiany w obrębie imiesłowów, bezokolicznika i trybu rozkazującego.

Spis zalecanych lektur: Buttler D., *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*, Warszawa 1978; Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa 1998; Krazyńska Z., Mika T., *Architektura „Bogurodzicy”, „Slavia Occidentalis”* 1995, nr 52; Krzyżanowski J., *O artyzmie Kazań świętokrzyskich*, [w:] *Studia nad książką poświęconą pamięci Kazimierza Piekarskiego*, Wrocław 1951; Rospond S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Wrocław 1973; *Słowotwórstwo języka doby staropolskiej. Przegląd formacji rzeczownikowych*, pod red. K. Kleszczowej, Katowice 1996; Strutyński J., *Gramatyka historyczna*, Kraków 1984; Urbańczyk S., *Rozwój polskiej ortografii*, „Język Polski” 1955, XXV, z. 2; *Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje*, pod red. W. Decyk-Zięby i S. Dubisza, Warszawa 2003; Wydra W., Rzepka W.R., *Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543*, Wrocław 1984/2000/2004.

Metody nauczania: wykład interaktywny

Metody oceny: egzamin po semestrze 5

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: GRAMATYKA HISTORYCZNA Z ELEMENTAMI DIALEKTOLOGII I SCS

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (20 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: prof. dr hab. Władysława Bryła

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Praktyczna analiza tekstów staropolskich w celu zobrazowania stanu rozwojowego poszczególnych procesów historycznych.

Treści merytoryczne przedmiotu: Rozszerzenie wiedzy z zakresu stanu fleksji w zabytkach staropolskich: w Psalterzu Floriańskim, Kazaniach świętokrzyskich, Bogurodzicy, Kazaniach gnieźnieńskich; obserwacja rozwoju różnych procesów fleksyjnych i słowotwórczych w modlitwach i dekalogach staropolskich.

Spis zalecanych lektur: Buttler D., *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*, Warszawa 1978; Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa 1998; Rozpond S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Wrocław 1973; Strutyński J., *Gramatyka historyczna*, Kraków 1984; Urbańczyk S., *Rozwój polskiej ortografii*, „Język Polski” 1955, XXV, z. 2; *Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje*, pod red. W. Decyk-Zięby i S. Dubisza, Warszawa 2003; Wydra W., Rzepka W.R., *Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543*, Wrocław 1984/2000/2004.

Metody nauczania: konwersatoryjna i działań praktycznych

Metody oceny: frekwencja na zajęciach; egzamin po semestrze 5

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: LITERATURA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (20 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Dorota Mazurek

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Poznanie literatury dla dzieci i młodzieży – tendencji problemowych i stylistycznych. Efekty kształcenia: poszerzenie wiedzy o stylach odbioru literatury dla dzieci i młodzieży.

Treści merytoryczne przedmiotu: Poezja dla dzieci w wieku XIX. Twórczość Jachowicza i Konopnickiej. Wzorzec wiersza ludycznego. Brzechwa i Tuwim. Współczesna twórczość poetycka dla dzieci. Chotomska, Kern, Wawilów. Terapeutyczne znaczenie ludowej bajki magicznej. Koncepcja Bettelheima. Aspekty etyczne i filozoficzne baśni literackiej (A. A. Milne, C. Collodi, J. H. Andersen). Powieść przygodowa dla chłopców. Powieść dla dziewcząt. Powieść dydaktyczna dla młodzieży. Powieść inicjacyjna. Powieść magiczna.

Spis zalecanych lektur: O p r a c o w a n i a : Adamczykowa Z., *Literatura dziecięca. Funkcje – kategorie – gatunki*. Warszawa 2004; Bettelheim B., *Cudowne i pożyteczne. O znaczeniu i wartościach baśni*, t. 1-2, Warszawa 1985; Białek J. Z., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939*, Warszawa 1979; Cieślowski J., *Literatura osobna*, Wrocław 1987; Frycie S., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1970*, t. 1-2, Warszawa 1978-1980; Kuliczowska K., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1864-1918*, Warszawa 1975; Papuzińska J., *Inicjacje literackie. Problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką*, Warszawa 1981; Papuzińska J., *Zatopione królestwo. O polskiej literaturze fantastycznej XX w. dla dzieci i młodzieży*, Warszawa 1989; Propp W., *Morfologia bajki*, Warszawa 1976; *Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej*, pod red. B. Tylickiej i G. Leszczyńskiego, Wrocław 2002; Żurkowski B., *Literatura. Wartość. Dziecko*, Kraków 1999; Żurkowski B., *W świecie poezji dla dzieci*, Warszawa 1981.

T e k s t y : Jachowicz S., *Dziwne te dzieciaki*; Konopnicka M., *Co słonko widziało*; Brzechwa J., *Sto bajek*; Tuwim J., *Wiersze*; Chotomska W., *Hipopotam*; Kern J., *Nasze Podwórko*; Wawilów D., *Wiersze*; Milne A. A., *Kubuś Puchatek*; Collodi C., *Pinokio*; Andersen J. H., *Baśnie*; Twain M., *Przygody Tomka Sawyera*; Buernett F., *Mała Księżniczka*; Molnar F., *Chłopcy z placu Broni*; Siesicka K., *Zapalka na zakręcie*; Rowling J., *Harry Potter i kamień filozoficzny*.

Metody nauczania: heureka, problemowa, podająca

Metody oceny: uczestnictwo w zajęciach

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: ANTROPOLOGIA KULTURY

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 6 (15 W)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Maciej Rajewski

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu, efekt nauczania, uzyskane kompetencje: Zapoznanie studentów z historią, metodologią oraz osiągnięciami antropologii kulturowej, począwszy od początków kształtowania się tej dyscypliny naukowej w osiemnastym i w pierwszej połowie dziewiętnastego wieku, a skończywszy na głównych orientacjach antropologicznych końca dwudziestego wieku.

Treści merytoryczne przedmiotu: Program zajęć obejmuje prezentację poglądów i osiągnięć wybranych osiemnastowiecznych i dziewiętnastowiecznych prekursorów antropologii. Następnie omawiane są metody badawcze oraz osiągnięcia przedstawicieli pierwszych dwóch kierunków w antropologii – ewolucjonistycznego i dyfuzjonistycznego. Początek współczesnej brytyjskiej antropologii społecznej reprezentują: funkcjonalizm Bronisława Malinowskiego i strukturalny- funkcjonalizm Alfreda Reginalda Radcliffe-Browna, natomiast amerykańskiej antropologii kulturowej – monografizm historyczny Franza Boasa. Omawiane są również takie orientacje antropologiczne, jak strukturalizm Claude'a Lévi-Straussa, amerykańska szkoła kultury i osobowości, materializm kulturowy A. White'a, J. Stewarda i M. Harrisa, antropologia symboliczna (interpretacyjna), kognitywna oraz postmodernistyczna. W ramach zajęć studentów zapoznaje się również z podstawami antropologii wizualnej oraz antropologii środków masowego przekazu.

Spis zalecanych lektur: Adam Kuper, *Między charyzmą a rutyną. Antropologia brytyjska 1922-1982*, Łódź, 1987; Adam Kuper, *The Invention of Primitive Society: Transformations of an Illusion*, London, New York 1991; Zdzisław Mach, *Kultura i osobowość w antropologii amerykańskiej*, Warszawa, Kraków 1989; *Amerykańska antropologia kognitywna. Poznanie, język, klasyfikacja i kultura*, pod red. M. Buchowskiego, Warszawa 1993.

Metody nauczania: wykład

Metody oceny: zaliczenie

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: SEMINARIUM DYPLOMOWE (KONTYNUACJA)

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (10 KW) i 6 (10 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Urszula Majer-Baranowska

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Pogłębienie wiedzy studentów z zakresu etnolingwistyki, napisanie prac dyplomowych (licencjackich) z tej dziedziny, przygotowanie do obrony prac.

Treści merytoryczne przedmiotu: Kulturowe aspekty języka. Etnolingwistyka – jej przedmiot, zakres i metody badań; szkoły badawcze. Pojęcie *językowego obrazu świata* w lingwistyce. Kognitywistyczne teorie dotyczące natury pojęć. Profilowanie pojęć w ujęciu R. Langackera i J. Bartmińskiego. Podmiot mówiący jako instancja sterująca procesem profilowania. Opis profili wybranych pojęć. Sposoby definiowania pojęć w lingwistyce. Definicja kognitywna jako narzędzie opisu semantyki słowa (wyrażenia językowego). Stereotypy w języku i w kulturze. Dane słownikowe jako podstawa rekonstrukcji stereotypu. Zasady lingwistycznej analizy tekstu. Tekst jako podstawa opisu stereotypów językowych. Opis wybranych stereotypów językowych (np. *Rosjanina*). Metodologia ankietowych badań językowych. Badania etnoskładniowe w świetle założeń gramatyki kognitywnej. Omawianie kolejnych rozdziałów prac dyplomowych, składanych przez uczestników seminarium.

Spis zalecanych lektur: Anusiewicz J., *Lingwistyka kulturowa*, Wrocław 1995; Bartmiński J., *Czym zajmuje się etnolingwistyka?* "Akcent" 1986, nr 4 (26); Bartmiński J., *Definicja kognitywna jako narzędzie opisu konotacji słowa*, [w:] *Konotacja*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1988, s. 169-183; Bartmiński J., *Etnolingwistyka słowiańska - próba bilansu*, "Etnolingwistyka" 16, Lublin 2004, s. 9-27; Bartmiński J., *Jak zmienia się stereotyp Niemca w Polsce?* "Przegląd Humanistyczny" 1994, nr 5, s. 81-101; Bartmiński J., *Kryteria ilościowe w badaniu stereotypów językowych*, "Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego" 1988; Bartmiński J., Lappo I., Majer-Baranowska U., *Stereotyp Rosjanina i jego profilowanie we współczesnej polszczyźnie*, "Etnolingwistyka" 14, Lublin 2002, s. 105-

151; Bartmiński J., *Polskie rozumienie ojczyzny i jego warianty*, [w:] *Pojęcie ojczyzny we współczesnych językach europejskich*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1993, s.23-48; Bartmiński J., *Prawica – lewica. Sposoby profilowania pojęć*, „Poradnik Językowy” 1991, nr 5/6, s. 160-166; Bartmiński J., *Stereotyp jako przedmiot lingwistyki*, [w:] *Z problemów frazeologii polskiej i słowiańskiej*, t. 3, pod red. M. Basaja, D. Rytel, Wrocław 1985; *Encyklopedia kultury polskiej*, t. 2: *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Wrocław 1993; wyd. 2, jako: *Współczesny język polski*, Lublin 2001; Grzegorzczak R., *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, wyd. 3. popr. i rozszerzone, Warszawa 2001; *Język w kręgu wartości*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2003; *Językowa kategoryzacja świata*, pod red. R. Grzegorzczakowej, A. Pajdzińskiej, Lublin 1996; *Językowy obraz świata*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1990/1999; Kardela H., *Tak zwana gramatyka kognitywna a problem stereotypu*, „Etnolingwistyka” 1, Lublin 1988, s. 35-46; *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, pod red. E. Tabakowskiej, Kraków 2001; *Kreowanie świata w tekstach*, pod red. A. Lewickiego, R. Tokarskiego, Lublin 1995; Lakoff G., Johnson M., *Metafory w naszym życiu*, Warszawa 1988; Langacker R., *Wykłady z gramatyki kognitywnej. Kazimierz nad Wisłą, grudzień 1993*, pod red. H. Kardeli, Lublin 1995; Majer-Baranowska U., *Dwie koncepcje profilowania pojęć w lingwistyce*, „Etnolingwistyka” 16, Lublin 2004, s. 85-109; Mandal E., *Podmiotowe i interpersonalne konsekwencje stereotypów związanych z płcią*, Katowice 2000; *Nazwy wartości. Studia leksykalno-semantyczne I*, pod red. J. Bartmińskiego i M. Mazurkiewicz-Brzozowskiej, Lublin 1993; *O definicjach i definiowaniu*, pod red. J. Bartmińskiego, R. Tokarskiego, Lublin 1993; Pawłowski T., *Tworzenie pojęć i definiowanie w naukach humanistycznych*, Warszawa 1978; *Podstawy gramatyki kognitywnej*, pod red. H. Kardeli, Warszawa 1994; *Profilowanie pojęć. Wybór prac*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 1993; *Profilowanie w języku i w tekście*, pod red. J. Bartmińskiego, R. Tokarskiego, Lublin 1998; *Punkt widzenia w tekście i w dyskursie*, pod red. J. Bartmińskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartmińskiej, R. Nycza, Lublin 2004; Puzynina J., *Język wartości*, Warszawa 1992; Puzynina J., *Słowo, wartość, kultura*, Lublin 1997; Sapir E., *Kultura, język, osobowość. Wybrane eseje*, tłum. B. Stanosz i R. Zimand, Warszawa 1978; *Semantyka tekstu artystycznego*, pod red. A. Pajdzińskiej, R. Tokarskiego, Lublin 2001; *Słownik stereotypów i symboli ludowych, koncepcja całości i red. J. Bartmiński*, t. 1: *Kosmos*, cz. 1: *Niebo. Światła niebieskie. Ogień. Kamienie*, cz. 2: *Ziemia. Woda. Podziemie*, Lublin 1996, 1999; *Stereotyp jako przedmiot lingwistyki. Teoria i metodologia, analizy empiryczne*, t. 12 „Język a Kultura”, pod red. J. Anusiewicz, J. Bartmińskiego, Wrocław 1998; Tabakowska E., *Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego*, Kraków 1995; Taylor J., *Kategoryzacja w języku. Prototypy w teorii językoznawczej*, przeł. A. Skucińska, Kraków 2001; Tokarski R., *Językowy obraz świata a niektóre założenia kognitywizmu*, „Etnolingwistyka” 9/10, Lublin 1998, s. 7-24; Tolstoj N.I., *Język a kultura (Niektóre zagadnienia słowiańskiej etnolingwistyki)*, „Etnolingwistyka” 5, Lublin 1990/1992; *Wartości w języku i w tekście*, t.3: „Język a Kultura”, pod red. J. Puzyniny, J. Anusiewicz, Wrocław 1991; Whorf B. L., *Język, myśl, rzeczywistość*, Warszawa 1982; Wierzbicka A., *Język, umysł, kultura*, wybór prac pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 1999.

Metody nauczania: problemowa, ćwiczeniowa (seminarium)

Metody oceny: egzamin licencjacki

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: SEMINARIUM DYPLOMOWE (KONTYNUACJA)

Typ przedmiotu: obligatoryjny

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok: III

Semestr: 5 (10 KW) i 6 (10 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: dr Małgorzata Medecka

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Przygotowanie i obrona rozprawy seminaryjnej, będącej samodzielnym ujęciem wybranego tematu. Przygotowanie studentów do samodzielnej pracy badawczej, rozszerzanie ich wiedzy o budowie warstwy fabularnej utworu epickiego. Zapoznanie ze sposobami wykorzystania schematów zdarzeniowych w powieści fabularnej i niefabularnej. Zaznajomienie z metodami gromadzenia bibliografii na dany temat.

Treści merytoryczne przedmiotu: *Tradycyjne i współczesne metody kształtowania warstwy zdarzeniowej utworu epickiego. Kryminał „autobiograficzny” w powieściach Joanny Chmielewskiej. Sche-*

mat kryminalny w strukturze powieści polifonicznej Dostojewskiego. Śledztwo w narracji historycznej. *Jak bajeczne żurawie* Jarosława Marka Rymkiewicza. Rozkład narracji linearno-powrotnej w prozie niefabularnej Andrzeja Kuśniewicza na przykładzie *Króla Obojga Sycylii*. Śledztwo jako metafora epistemologiczna w *Kosmosie* Witolda Gombrowicza. Tropy intertekstualne w cyklu „prowincjonalnych kryminałów” Borysa Akunina. Powieść kryminalna dla dzieci i młodzieży na przykładzie utworów Adama Bahdaja. Romans niekonwencjonalny – *Bohiń* Tadeusza Konwickiego.

Spis zalecanych lektur: Bachórz J., *Romans w powieści. O wątkach miłosnych w powieściopisarstwie polskim okresie międzypowstańczego 1831-1863*, [w:] *Tekst i fabuła*, pod red. Cz. Niedzielskiego i J. Sławińskiego, Wrocław 1979; Bachtin M., *Czas i przestrzeń w powieści*, „Pamiętnik Literacki” 1974, z. 3; Bachtin M., *Epos a powieść. O metodologii badania powieści*, [w:] *Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów „Pamiętnika Literackiego”*, s. 1; Bachtin M., *Problemy poetyki Dostojewskiego*, przeł. N. Modzelewska, Warszawa 1970; Barthes R., *Wstęp do analizy strukturalnej opowiadań*, „Pamiętnik Literacki” 1968, z. 4; Głowiński M., *Powieść i autorytety*, [w:] tenże, *Porządek, chaos, znaczenie*, Warszawa 1968; Jasińska M., *Narrator w powieści*, [w:] *Problemy teorii literatury*, oprac. H. Markiewicz, t. 1, Wrocław 1967; Lasić S., *Poetyka powieści kryminalnej. Próba analizy strukturalnej*, przeł. J. Petyński, Warszawa 1976; Lejeune Ph., *Pakt autobiograficzny*, przeł. A. Labuda, „Teksty” 1975, nr 5; Markiewicz H., *Zawartość narracyjna i schemat fabularny*, [w:] tenże, *Wymiary dzieła literackiego*, Kraków 1996; Nycz R., *Współczesne sylwy wobec literackości*, [w:] *Problemy teorii literatury*, s. 3, Wrocław 1988; Stanzel F., *Sytuacja narracyjna i epicki czas przeszły oraz Typowe formy powieści*, [w:] *Teoria form narracyjnych w niemieckim kręgu językowym. Antologia*, Kraków 1980; Woźniakiewicz-Dziadosz M., *Obrzeża formy powieściowej*, Lublin 1998; Żmigrodzka M., *Problem narratora w teorii powieści XIX i XX wieku*, „Pamiętnik Literacki” 1963, z. 2.

Metody nauczania: dyskusja, heureka, indywidualne konsultacje, referaty

Metody oceny: frekwencja, zgromadzenie bibliografii, składanie kolejnych rozdziałów pracy, ocena pracy dyplomowej i ustnego egzaminu dyplomowego

Język wykładowy: polski.

Nazwa przedmiotu: METODYKA NAUCZANIA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

Typ przedmiotu: obligatoryjne

Poziom przedmiotu: niestacjonarne studia I-ego stopnia

Rok studiów: III

Semestr: 5 (15 KW) i 6 (15 KW)

Imię i nazwisko wykładowcy: mgr Ewa Zawadzka

Wymagania wstępne:

Cele przedmiotu: Zadaniem zajęć jest przełożenie treści teoretycznych na praktyczne działanie. Student skutecznie wdraża się do projektowania lekcji, wie jak rozbudzać zainteresowania poznawcze oraz wspierać rozwój intelektualny uczniów. Bada i ocenia osiągnięcia uczniów oraz własną wiedzę i umiejętności.

Treści merytoryczne przedmiotu: Założenia i struktura aktualnych programów nauczania w gimnazjum. Przegląd podręczników do gimnazjum. Projektowanie lekcji na bazie treści w zakresie gimnazjum. Liryka, epika i dramat na lekcjach języka polskiego. Plan pracy dydaktyczno-wychowawczej. Budowanie planów wynikowych. Indywidualizacja pracy z uczniem. Kształtowanie kompetencji kluczowych. Rozwijanie kompetencji czytelniczych. Szkolne formy wypowiedzi. Czytanie różnych tekstów kultury. Polonista propagatorem sztuki. Modele ścieżek międzyprzedmiotowych i sposoby ich realizacji. Ocenianie wewnątrzszkolne (WSO, PSO) i zewnętrzne. Analiza gimnazjalnych arkuszy egzaminacyjnych w korelacji ze standardami. Konstruowanie narzędzi pomiaru. Kształcenie massmedialne w praktyce szkolnej. Wykorzystanie technologii informacyjnej w nauczaniu. Gry dydaktyczne. Pracownia języka polskiego. Polonistyczne zajęcia pozalekcyjne. Sposoby ewaluowania działań własnych. Analiza przyczyn niepowodzeń dydaktycznych. Kompetencje nauczyciela. Nauczyciel na ścieżce awansu zawodowego.

Spis zalecanych lektur: Kupisiewicz Cz., *Niepowodzenia dydaktyczne*, Warszawa 1972; Marzec A., Rzęsikowski S., *Edukacja teatralna, filmowa i radiowa*, Kielce 1994; Niemierko B., *Między oceną szkolną a dydaktyką*, Warszawa 1991; Niemierko B., *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa 1999; Nurczyńska-Fidelska E., *Film w szkolnej edukacji humanistycznej*, Łódź 1993; B. Niemierko, G. Szyling, *Holistyczne i analityczne metody diagnostyki edukacyjnej*, Gdańsk 2005; *Programy nauczania do*

gimnazjum, zestawy podręczników do gimnazjum, arkusze egzaminu gimnazjalnego, przykładowe plany wynikowe, przykładowe egzemplarze WSO i PSO, zestawy prac uczniowskich, Program Nowa Szkoła: Poradnik nauczyciela (Raabe), Warszawa 2003.

Metody nauczania: heureka, aktywizujące, ćwiczeniowa, instruktaż, praca z tekstem

Zasady oceny: frekwencja, aktywność na zajęciach, kolokwium, egzamin po semestrze 6.

Język wykładowy: polski.